

POSTÁS DOLGOZÓ

XXX. ÉVFOLYAM,

12. SZÁM

1985.
DECEMBER

ÁRA: 2 FORINT

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Az irányítás fontos láncszeme a tervezés fejlesztése

A népgazdaság gazdaságirányítási rendszerének korszerűsítése során felülvizsgálták és módosították a központi irányítás minden lényeges elemét (a tervezést, szabályozást, intézményi rendszert). A munka során egyik alapkövetelmény a kormányzati és a vállalati munka határozott és egyértelmű szétválasztása volt.

A posta belső életében lényegében ugyanez a folyamat zajlik. A korszerűsítés során egyik állomás a szervezet módosítása volt. Ezt követte a folyamat szerves részeként a belső szabályozás fejlesztése (L. az 1985. júliusi Postás Dolgozó — szerk.). Végül sor került az irányítás harmadik fontos láncszemének, a tervezésnek az előzőkkel összhangban történő fejlesztésére is.

A postaszervek öntevékenysége, vállalkozóképességének kibontakozásához elengedhetetlenül szükséges, hogy tervük a kollektíva és a vezetőség számára a hatékony gazdálkodást körültekintően megalapozó és előirányzó tervezési program legyen. A tervezés fő funkciója a vezetés, irányítás megalapozása, ehhez a célok kitűzése és a végrehajtást szolgáló tennivalók meghatározása. Ez csak akkor érhető el, ha a terv a postaszerv saját dokumentuma, annak kidolgozása (esetleges módosítása), végrehajtása és utólagos értékelése a gazdálkodó szerv feladata. A postai belső tervezési rendszerben is szét kell választani a Magyar Posta és a postaszervek terveinek közvetlen kapcsolatát. Más-más funkciót kell mindkettőnek betöltenie. Ez nem jelenti szükségképpen a központi irányítás gyengítését, hanem éppen erősíti azt, hisz most már valóban a folyamatok egészére kell a központnak koncentrálnia; a végrehajtás pedig kellő mozgásteret kap a helyileg legkedvezőbb megoldások kiválasztására.

A tervezés demokratizálására, arra, hogy a postaszervek az éves tervek kialakításában tevékenyebben részt vehessenek, már eddig is történtek erőfeszítések, kezdeményezések. Egyik módszer az előtervek rendszere volt. A postaszintű terv kialakításához, azt megelőzően, a postaszervek kidolgozták tervképzéseiket. Ezután hosszas tervalku következett, s a végén az előtervhez képest lényegesen eltérő tervet fogadtak el. Ez formálisá tette a fórumok tervtárgyalását.

A jelzett feszültségek feloldására bevezették az előtervek helyett az úgynevezett intézkedési javaslatok kidolgozásának rendszerét. Ennek lényege: a végrehajtó szervek az éves feladatok ellátásához szükségesnek ítélt intézkedésekre javaslatokat adtak. Ezek egy része

postaszervi szintű, egy kisebb része postaszintű volt. A javaslatok lényegében az információ szerepét hivatottak betölteni a különböző szintű tervek kidolgozásához. A javaslatok kellő szűrés után számszerűsítve kerültek be a gazdasági tervbe. Néhány év tapasztalata azt mutatta, hogy a központi irányítószerv (a Magyar Posta Központja) nem kapott igazán érdemleges többletinformációt a végrehajtó szolgáltatótól, a javaslatok zöme nem számszerűsíthető, a tervbe nehezen vagy egyáltalán nem építhető be. A módszer nem társadalmisította a tervezést, egy szűk apparátus többletfeladatává lett.

Célszerű áttekinteni, a teljes igénye nélkül, eddigi tervezési rendszerünk néhány jellemző momentumát, amely a tervezés igazi demokratizálódását nem segítette elő:

○ A tervalku szükségszerűen teljesítmény-visszatartásra ösztönözte a postaszerveket, hisz érdekük abban nyilvánult meg, hogy alacsony szinten fogadtassák el a velük szemben kialakított mennyiségi és minőségi követelményeket, hogy majd ezeket túlteljesítve kedvezőbb pozíciót érjenek el.

○ Nem fűződött érzékelhető érdekességük belső tartalékaik feltárásához, az erőforrásokkal való takarékoskodáshoz, a jobb munkaszervezéshez, egyszerűen a hatékonyabb gazdálkodáshoz.

○ A tervezés nem tudott társadalmasulni. Egy apparátus feladatává szűkülte le. Nem sikerült a végrehajtó szerveket mozgósítani, illetve a bevonásuk formális. A szaktevékenységet irányítók nem folynak kellően bele a tervezésbe, ugyanakkor a gazdálkodást érintő számos kérdésben intézkednek, döntenek. Nem érvényesül a gazdálkodásért felelős szervezeti egység koordinálási felelőssége. Lényeges, meghatározó területekre vonatkozó döntések (beruházás, szociálpolitika, fenntartási tevékenység) nem a tervkoordináció keretében születnek, nemegyszer idegen testként és nem szerves alkotóelemként épülnek be a tervbe.

○ A postaszerveknek minimális lehetőségük van arra, hogy mind az eszközök, anyagok, mind a dolgozói juttatások tekintetében súlypontot képezzenek, átcsoportosítsanak, a feladatokat a területi igényekhez igazítsák.

○ A számviteli és elszámolási rendszerünk nem ad biztos és egyértelmű értékelést arra, hogy az azonos tevékenységet ellátók között miben és milyen nagyságrendű különbségek vannak, azaz nem ismerjük munkájuk hatékonyságát.

○ A tervezés időponthoz van kötve, nem folyamatos in-

formációáramlásra és feldolgozásra épül.

(Tisztában vagyunk azzal, hogy a felsorolt tényezők vitathatók. Végül is minden nézőpont kérdése. Lehet vitatkozni, készek is vagyunk rá, mert meggyőződésünk, hogy csak a nézetek ütköztetése vihet előre; a demokráciának része ez is.)

A felsorolt néhány tényező is megmutatja, milyen irányba kellene elmozdulni, ha valóban társadalmasítani kívánjuk a tervezést, és még jobban mozgósítani akarjuk az érdekelteket a hatékonyságot erőteljesen javító célok meghatározására, és a megvalósítást szolgáló feladatok teljesítésére.

Az új tervezési rendszer kialakításának tehát legfőbb céljai:

- a tervezés legyen összhangban a belső szabályozási rendszerrel, fokozza a postaszervek önállóságát, erősítse a gazdálkodás hatékonyságának javítására irányuló érdekességüket;

- tegye költségérzékenyvé a postaszervek gazdálkodását;

- tegye lehetővé a postaszervek gazdálkodásának tárgyilagos összehasonlítását;

- valós képet adjon a vezetőknek az egyes szolgáltatások helyzetének gazdasági elemzéséhez, a tarifapolitika kialakításához;

- érvényesüljön a végrehajtó szerveknek a tervek kialakításába való beleszólási joga;

- erősödjék a terv koordinációs szerepe;

- a fórumok ne csak tervismertető, hanem érdekegyeztető funkciót is töltsenek be.

Az elképzelések szerint a tervezés új rendszerének bevezetése a jövő év során várható, de a már kialakult elvek az 1986. évi terv kidolgozásakor is érvényesüljenek. A tervezési tevékenység jövő évi szabályozása állandó keret, módszertani segédletet jelentene. Az éves tervek indításánál csak a szabályozásban rögzítettől eltérő, kiemelt feladatokkal kapcsolatban intézkedne a központ, és az időszzerű évi információkat, például a belső szabályozó mértékeit közölné. Ennek eredményeként a postaszervek előre és saját feladataikhoz igazodva tudnának felkészülni a szakterületüket érintő tervidőszaki intézkedések kidolgozására, a tervezési munkában való közreműködésre. A postaszintű tervnek és a postaszervek terveinek közvetlen kapcsolata megszűnik. A postaszintű terv kialakításához természetesen megfelelő információt szolgáltatnak a postaszervek, de nem többet. Terveiket a kapott központi in-

formációk és utasítások (bérfelesztés mértéke, központi döntésű beruházások, fenntartás stb.) figyelembevételével önállóan alakítják ki. A központi akarat és elképzelés érvényesítését — hasonlóan a népgazdaság irányítási rendszeréhez — a belső szabályozó hivatott biztosítani. Az új érdekeltiségnek a korábbinál erőteljesebb ösztönző jellege a takarékos költség-gazdálkodásra, a belső tartalékok intenzív feltárására, a minél jobb eredmény és minőségi színvonal elérésére motiválja a postaszerveket, így az összpontai és a helyi érdek azonos irányú.

Az új belső szabályozó és a tervezési metodika, a szervezetkorszerűsítéshez kapcsolódó hatáskör-átrendeződés mind új szemléletet, a megszokottól eltérő gondolkodásmódot kíván vezetőkől és vezetettekől egyaránt. Tisztán látnunk kell, hogy itt egy folyamatról van szó, s nem varázsűtésre történő átváltozásról. Hiba lenne a tervezésben is a demokratizálódást azonnal számon kérni, vagy ugrásszerű eredménynövekedést elvárni.

Mit szeretnénk már 1986-ban elérni? Induljon meg a másként való gondolkodás mind a szakma, mind a partner szakszervezeti szervek részéről. Együtt keressék az előkészítésbe a végrehajtó szervek aktív bevonásának lehetőségeit, mellőzve minden formális elemet. Mindazon kérdésekben, amelyekben a postaszerv dönt, a területéről kapott jelzések és igények alapján alternatív javaslat is készüljön, és a bizalmi testület legyen az érdektüktető és egyeztető fórum, amelyen a postaszerv egységei érdekeik érvényesítésével választják ki az adott időszakra legkedvezőbb megoldásokat. Teremtsek összhangot a rendelkezésre álló nagyobb érdekeltiségi alap és a teljesítményelvárással között. Olyan tervet adjanak a dolgozók kezébe, amelyből egyértelmű számukra, hogy mi a munkahelyükkel szembeni igény, mi az, amit többlettelként kérnek, és ehhez milyen többletteljutatás jár. Határozzanak meg olyan kapacitáson felüli többleteredményt hozó feladatokat, hozzárendelve az érte járó anyagi juttatást is, amelyekre a brigádok vállalkozhatnak.

Végül az időütemezés: 1985. december közepén tárgyalja a postaszintű tervet a központi vezetőség. 1986. januárjában a postaszervek megkapják a szükséges információkat, közte a belső szabályozó mértékeit.

Március elején-közepén kell bizalmi testületi ülésen megtárgyalni, majd március végéig zártan a tervet.

Ritter Péter

Kongresszusra készülődve

Szakszervezetünkben befejeződtek az alap- és középszervek választásai és közeledik kongresszusunk. Az elmúlt — eredményes, ugyanakkor sok tekintetben a korábbiaknál nehezebb — 5 év munkájáról a bizalmiak, a főbizalmiak, az alap- és középszervezeti vezetőtestületek beszámoltak és egyúttal törekedtek a következő évek főbb szakszervezeti feladatainak megjelölésére is. A választásokra nagy felelősséggel készültek szervezeteink. Figyelemre méltó, hogy a bizalmiak beszámolóit és megválasztásuk iránt a korábbiaknál nagyobb volt az érdeklődés. Tagságunk egyre jobban igényli a bizalmiak rendszeres, érdemi munkáját, és ennek megfelelően most nagyobb figyelmet fordított személyük megválasztására is.

A tagság élt a választási rendszer új, demokratikusabb lehetőségeivel. Egyetértéssel fogadta, hogy a csoport tagjainak sorából választott személyek jelölik a bizalmi, előzetes véleménykérés alapján. A legtöbb helyen ez alkalommal is nyíltan választották meg a bizalmi, de 16 szalékban éltek a titkos választás lehetőségével, és több helyen előfordult kettős jelölés is.

A választások kiegyensúlyozott, nyugodt légkörben zajlottak. Fontos eseményei voltak a munkahelyi életnek — fellelődtették a munkát. Ez kifejeződött a nagyszámú részvételben, az aktív, széles körű vitákban és a tenni akarásban, valamint abban is, hogy a tagság felelősségteljesen élt a választás demokratikusabb szabályaival, ha kellett kritikusan ítélte meg a szakszervezeti munkát, ugyanakkor az elért eredményekért, a végzett munkáért elismerését és köszönetét nyilvánította a tisztségviselőknél.

A választásokon elhangzott vélemények, javaslatok fontos részét képezik kongresszusunk előkészítésének. A tapasztalatok egy részét már a XII. kongresszus határozattervezetében is figyelembe vettük. Az a jó szellemű, demokratikus vita, amely a tervezet felett a közelmúltban országosan folyt, megerősítette azt a véleményünket, hogy szakszervezetünk központi vezetőségének helyzetmegítélése, és az országos szintű szakszervezeti feladataink kijelölése összhangban van azokkal a realis igényekkel, kritikákkal, amelyek tagságunk részéről megfogalmazódtak. Számunkra ez a legfontosabb, mert azt bizonyítja, hogy szakszervezetünk választott vezető testületei minden szinten a valóságnak megfelelően ismerik a posta eredményeit és gondjait, a szakszervezeti munka jó törekvéseit, hiányosságait, és megvan az eltökélt szándék a szakszervezeti munka további javítására. Egyeséges a központi és az alapszervezeti vélemény abban is, hogy a következő 5 évben melyek szakszervezetünk fő feladatai. Ennek a közös gondolkodásnak az erősítése szükséges a kongresszusra való további felkészülésben és magán a kongresszuson is.

Realisan kell mérlegelnünk, hogy milyen céljaink vannak meg máris, melyeknek teremthetők meg a megvalósítási feltételei, és mit kell tennünk a posta hatékonyabb szolgáltatói munkájának segítése céljából, s hogy dolgozóink élet- és munkakörülményeit érezhetőbben javíthatjuk.

Kongresszusunkon ismét úgy kell bemutatnunk a postás dolgozóknak a szolgáltatás javítása céljából tett erőfeszítéseit, hogy a közvélemény realisan ismerje és ítélje meg a végzett munkát és a gondokat. Hogy ne a postásokat marasztalják el olyan megoldatlan kérdésekért, amelyek népgazdaságunk anyagi helyzetéből fakadóan évek óta nem oldhatók meg, s nem a posta rossz munkájából következnek. Természetesen a jobb szolgáltatáshoz saját munkánkban is további minőségi változások kell elérnünk.

Tapasztalataink szerint a kongresszusi küldöttek kiválasztására mindenütt nagy gondot fordítottak. A mintegy 85 ezres tagságunkat 279 küldött képviseli, akiknek alaposan felkészülve kell állást foglalniuk szakszervezeti mozgalmunk soron lévő feladatainak meghatározásában, és meg kell választaniuk az új központi vezetőséget és a számvizsgáló bizottságot.

Csáki Lászlóné

Nem beavatkozás — segítség

Beszélgetés a központi számvizsgáló bizottság vezetőjével

A Postások Szakszervezete XI. kongresszusának határozatában így fogalmazódott meg a számvizsgáló bizottság feladata a következő öt esztendőre: „A számvizsgáló bizottságoknak tovább kell fejleszteniük munkájuk társadalmisítását, irányítási, ellenőrzési rendszerét.” Hogyan sikerült megfelelni ezeknek a követelményeknek?

Fekete Ottó, a központi számvizsgáló bizottság elnöke így foglalta össze ezt az időszakot:

— Arra törekedtünk, hogy érvényre juttassuk a kongresszusi határozatot, munkánkban a szakszervezetek XXIV. kongresszusának határozatait, az alapszabályt, valamint a SZOT elnökségének az 1980. június 30-i állásfoglalását tekintjük iránymutatónak. Bizottságunk munkája megfelelt a követelményeknek, feladatainkat — bár nem maradéktalanul — összességében eredményesen hajtottuk végre. Azért nem vagyunk egyértelműen megelégedve, mert akadályozza, hogy munkánk fejlődése a kívántnál lassabb ütemű volt. Haladtunk, de nem elég gyorsan; sokat tettünk a szervezeteibb, hatékonyabb munkáért, ennek ellenére még mindig akadnak a területi szakszervezeti bizottságok mellett csupán formálisan működő számvizsgáló bizottságok.

— Milyen feladatokat látott el a bizottság?

— Tevékenységünk kettős: egyfelől rendszeresen felülvizsgáltuk szakszervezetünk központjának és a Postás Művelődési Központnak a pénzügyi gazdálkodását — különösen figyelembe véve a takarékoságot, a társadalmi és a szervezeti tulajdon védelmét. Másrészt elvi és gyakorlati segítséget nyújtottunk az alapszervezetek és a tsz-b-k mellett működő számvizsgáló bizottságoknak. Célunk az volt, hogy önállóságuk tiszteletben tartásával adjunk irányelveket, útmutatást munkájukhoz. Megküldtük számukra ügyrendünket, éves beszámolóinkat és munkatervünket, azzal a céllal, hogy ők is adjanak segítséget nekünk ellenőrzési terveink kialakításához.

A tsz-b-k mellett működő számvizsgáló bizottságok részére két alkalommal konzultációs értekezletet tartottunk, ismertetve az időszéri szakszervezeti feladatokat; az elnökök és a bizottsági tagok számára pedig képzést, továbbképzést szerveztünk.

— Kilenc tsz-b és 40 alapszervezeti számvizsgáló bizottság tagjaival személyes beszélgetéseket folytattunk, s ezek a tapasztalatcserék arról győzték meg bennünket, hogy egyetértéssel és melegeggedéssel fogadták kezdeményezéseinket, s hogy keveslik és nagyon igénylik a támogatást, a segítséget munkájukhoz. Olykor úgy éreztük, hogy egyes bizottságok elszigetelődtek, formálisan működnek, s ennek okát az évtizedek alatt kialakult és megrögződött helytelen gyakorlatban látjuk. Ezt a rossz beidegződést akarjuk a jövőben is helyes irányba terelni, változtatni a bizottságokkal való kapcsolaton, a valós életnek és a feladatoknak megfelelő tevékenységre serkenteni a bizottságokat — illetve a tsz-b-kkel elismertetni a bizottságok létét, munkáját. Akadnak olyan helyi bizottságok, amelyek a számvizsgáló munka helyét, értékét nem ismerik pontosan, a számvizsgáló bizottság feladatával, jogaival nincsenek tisztában, nem ismerik az alapszabályt, s éppen ezért felszínes a működésük.

Talán ez azért van így, mert a legtöbb munkahelyen a gazdálkodással kapcsolatos kérdések nem hozzák „mozgásba” a tagságot, a pénzügyi témákról nem alakul ki vita. A szakszervezeti taggyűléseken sok mindenről folyik szó, de azt kevesen vetik fel: mégis mi történt a bizottságokra bízott pénzzel, mire fordították a sokszor nem is kis összegeket. S ezek a szakszervezeti szervek, amelyek mellé választották e bizottságokat, maguk sem kérik ki a véleményüket, gyakorlatilag nem használják fel a napi munkához őket. A tsz-b-k mellett működő számvizsgáló bizottságok így gyakran az alapszabályban foglaltakat sem teljesítik, nevezetesen azt a követelményt, hogy ne

hagyják magukra a tsz-b-k ezeket a csoportokat, s hogy a bizottságba tartozók véleményét ne a munkába való beavatkozásnak, hanem segítségnek, a napi kontaktus elengedhetetlen részének tekintsék.

— Az eltelt öt esztendő tapasztalatai nyilván megszabják a további munka irányát. Milyen összesített következtetéseket vontak le erről az időszakról?

— Szakszervezetünk elnöksége nagyon sokat tesz a részfeladatok jobb megszervezésének segítéséért, például a számvizsgáló bizottságok tagjainak rendszeres továbbképzésével. Ennek ellenére sem hatékony mindenütt a munka, nem alkalmazzák a gyakorlatban a tanfolyamokon hallottakat, nem érzékelik az elemzések lényegét. Ezért munkatervüket, ügyrendjüket sem tudják a céloknak megfelelően összeállítani, pontosan kidolgozni, s beszámoló jelentéseik sem elég alaposak. Sok gondot okoz a területi szétszórtság is. Ennek következménye, hogy a tagok csak kis részt vállalnak, szinte minden munkát az elnökök végzik el egymaguk.

— Hogyan lehet a hiányosságokon javítani?

— Ezek nem elvi, szervezeti jellegű gondok, hanem a gyakorlatból, a rossz módszerekből adódnak. Megoldásukhoz nem kellene új intézkedések, az alapszabályban, a SZOT elnökségének 1980-as állásfoglalásában megfogalmazottakat következtet megvalósítását igénylik. Eleget kell tenni azoknak az előírásoknak, amelyek az ellenőrzés, a segítés, az irányítás tartalmának, formájának finomítását, hatékonyságának fokozását követelik. Ahol már ebben az öt esztendőben sikerült mindezeknek eleget tenni, ott valóban javult, fejlődött a számvizsgáló bizottságok munkája. Jelzi ezt az is, hogy nőtt a bizottsági tagok presztízse, a korábbi időszaknál többen részesültek elismerésben, kaptak kitüntetést a számvizsgáló bizottságok tagjai közül.

r. j.

A társadalmi tulajdon védelméért

A Magyar Posta Központjának megbízásából 1985. november 12-én tt-védelmi hetet szervezett és kiállítást nyitott meg a Posta Járműtelep.

Szükség volt erre, mert a közös tulajdont — ezt a majd mindannyiunk által féltett kincset — sokféle veszély fenyegeti: a gondatlanság, a felelőtlenség, a szakértelem hiánya, a technológiai fegyelem megsértése, elemi csapások, s végül, de nem utolsósorban, sajnos, meg kell említeni az emberi önzésen, kapzsiságon alapuló haszonszerzést, a tudatos eltulaj-

donítást is. A felsorolás nyilvánvalóan nem teljes, mint ahogy a társadalmi tulajdont ért károk, veszteségek nagyobbik hányada forrásait nem is tartható nyilván. Mert például az üzemi büfében indokolatlanul eltöltött negyedórát ki tartja számon, pedig a fizetett munkaidőalap is végső soron társadalmi tulajdon és természetesen érték. És hadd tegyem hozzá: valószínűleg a legnagyobb értékünk.

A kiállítás csak arra vállalkozhatott, hogy néhány kézzel fogható tárgyi bizonyítékkal szemléltesse veszteségeinket.

A rendelkezésünkre álló adatokból megállapítható például, hogy az elmúlt 2 évben a Járműtelepen 3 millió 350 ezer, illetve 2 millió 570 ezer forint értékű kár keletkezett, amelyből 2 millió 480 ezer, illetve 2 millió 310 ezer forint saját hibás, gondatlanságból bekövetkezett gépkocsirongálás. A tt terhére elkövetett eltulajdonítás összege ugyanebben az időszakban 27 000 forint volt.

A Járműtelep szakmai és társadalmi vezetői által foganatosított intézkedések, amelyeket még számos kisebb-nagyobb jelentőségű megelőző intézkedés is kiegészített, javították a Járműtelep tt-helyzetét, de még nem tették sérthetetlené.

A kiállítás célja elsősorban a közfigyelem ráirányítása a társadalmi vagyont érintő károk okaira, s ezen keresztül valamennyiünk felelősségérzetének, tenni akarásának fokozására volt. A közös gondolkodással, közös akaratú megvalósított megelőző intézkedések mellett szükség van az egységes, közös szemlélet kialakítására is, amely nem tesz különbséget az egyéni és köztulajdon terhére elkövetett véttség, a szerszámtulajdonítással és a munkaidő alatti „lógással” okozott kár között. Egyiket is, másikat is elítéli.

Noéh Gedeon

KITÜNTETÉSEK

Szakszervezetünk elnöksége — a Népszava Lap- és Könyvkiadó Vállalattal egyetértésben — a 67. sajtónap alkalmából a Népszava terjesztésében kiemelkedő munkát végzettek közül

Szakszervezeti Munkáért oklevél

kitüntetésben részesítette: **Botos Elekné** hírlapfelelőst (Siklós postahivatal), **Bónizsné Foki Éva** terjesztési előadót (Budapesti Hír-

lap Hivatal), **Gombos István** terjesztési előadót (Győr 1 postahivatal), **Keresztes Klára** hivatalvezető-helyettest (Pesterzsébet 1 postahivatal), **Kovács Péterné** terjesztési csoportvezetőt (Hírlap-előfizetési és Lapellátási Iroda), **Mitruska Józsefné** hírlapárus ügyintézőt (Miskolc 1 postahivatal) és **Simándi Péterné** terjesztési előadót (Budapesti Postagazgatóság törzs).

Munka és bizalom

Október végével jelentős átlomáshoz érkezett a szakszervezeti munka. Ekkor fejeződtek be alapszervezeteinknél a választások.

Ezek a választások egy folyamatnak a részei voltak, mégpedig igen lényeges és meghatározó részei. Ugyanis ha azt mondjuk — és ez igaz —, hogy a szervezeti élet szinterei az alapszervezetek, akkor az alapszervezetnél választott tisztségviselőket a szervezeti, mozgalmi munka pillérjeinek, motorjainak tekinthetjük.

Miképpen zajlottak le a választások? A választói értekezleteknél megközelítően fele-fele arányban érvényesült a bizalmistületi forma, illetve az önszervezett taggyűlés. A körzeti szakszervezeti bizottságoknál általában küldöttválasztói értekezletet tartottak. A küldöttértekezleteknek a bizalmiak és bizalmihelyettesek automatikusan résztvevői voltak, de a demokráziát szélesítőse végett további 5 fő után — de voltak olyan helyek, ahol 4 fő után — választottak küldöttet. Az értekezletet jellemezte, hogy sok helyen a küldötteken kívül többen eljöttek a választói értekezletre. A részvétel megközelítően 90 százalékos volt. A dolgozók részéről az igényesség — a tartalmi kérdéseken túl — az ünnepélyes rendezésben is megnyilvánult. Nagy gondot fordítottak a választások körülmenyeire, kulturáltságára.

Külön köszönet illeti meg azokat a postás kollégákat, akik azzal is megtisztelték ezt az alkalmat, hogy az oly sok vélemény és észrevétel alapján kialakított postás egyenruhában jöttek el. Bemutatva ezzel azt is, hogy a jogos kritikák ellenére, ha valaki gondolja ruháját és vigyáz rá, nagyon szépek, és a postát méltóan reprezentálják ezek a ruhák.

A választások előkészítése és segítése céljából a területi szakszervezeti bizottságok instruktori rendszert alakítottak ki. Megítélésünk szerint ez jó gyakorlat volt, mert így mindegyik alapszervezetnél volt egy felelős személy, aki az alapszervezet munkáját a választások során segítette és figyelemmel kísérte.

Új vonása volt az 1985-ös választásoknak az, hogy a választások káderek előkészítéséért a jelölőbizottságok a felelősök. A jelölőbizottságok felelősségét végezték ezt a munkájukat. Így kezezték valamennyi dolgozó véleményét megismerni. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a jelölést végzők nagy segítséget kaptak a tagságtól — nyílt és őszinte véleménynyilvánításukkal. A dolgozói vélemények alapján a jelölőbizottságok éltek a szabályzat adta többes jelölés lehetőségével. Ugyanakkor szükséges megjegyezni, hogy voltak olyan alapszervezetek, amelyek tévesen úgy ítélték meg — elsősorban a titkár személyénél, hogy a demokráziát csak abban az esetben van meg, ha többes jelölés van, még akkor is, ha nem tudtak a funkcióra két megközelítően azonosan alkalmas személyt javasolni.

A kétszakaszos választással nagyon kevés alapszervezet élt, de a lehetőségét — mely a tagság döntési hatáskörébe utalta a választás közvetlen vagy közvetett formában történő megvalósítását — melegeggedéssel fogadták.

A választói értekezletekre a beszámoló nagy igényességgel készült. A legtöbb helyen jóval a választás előtt elkezdték az összeállítását, így megfelelő idő jutott a tényanyagok összegyűjtésére, melyekhez az éves beszámolókat is felhasználták. Volt olyan alapszervezet, amelyiknél a beszámolót írásban kiadták, de legtöbbször szóban terjesztették elő. A beszámoló többsége önkritikus volt, a megvalósított feladatok mellett a hiányosságokat is felvetette. Az alapszervezetek többsége nem állt meg az értékelésnél, igyekezett következtetéseket levonni olyan szempontból, hogy a lehetőségekhez mérten megtették-e mindent a tagság érdekében. Ezeknél az alapszervezeteknél a beszámoló jó alapot adott a további feladatok meghatározásához.

Az aktivitást, a véleménynyilvánítást alapjában meghatározta, hogy a beszámoló hogyan, milyen formában került a választói értekezlet elé. Ahol ismert volt folyamatában a szakszervezeti munka a tagság részéről, ott az elismerés, az együttgondolkodás volt a jellemző. Ahol a beszámolókat nem kellő előkészítéssel, elemzéssel tárgyalták, ott a véleménynyilvánításokra a bírálat volt a jellemző. Fejlődés tapasztalható abban, hogy tényyszerűen és konkrétan szóltak a helyi szakszervezeti munkáról. A beszámolókra általában a realitásról való törekvés, a torzításmentes értékelés, az eredmények és hiányosságok körültekintő, alapos számbavétele volt a jellemző.

Az alapszervezeti választásokat követték a területi szakszervezeti bizottsági választások. A területi választások jó politikai légkörben zajlottak le. Minden választói értekezlet a helyi társadalmi élet fontos eseménye volt, ezt jellemezte az is, hogy azokon a megyei politikai szervek magas szintű képviselőivel vettek részt, továbbá a megyei lapok részletes tájékoztatást adtak a választói értekezletekről.

Ma már megállapítható, hogy a választások mindenütt megfelelően voltak előkészítve. A titkár az elkövetkezendő öt évre mindenütt újra megkapta a tagság bizalmát. Ez a tény bizonyítja azt is, hogy a nehéz gazdasági körülmények, a posta belső gondoljai ellenére a szakszervezeti képviselet és érdekvédelmet a tagság összességében megfelelően tartotta.

Az alap- és középszervezeti választásokon a szervezeti életen túl a hozzászólások döntő része a napi munkával, munkafeltételekkel, a posta társadalmi megítélésével, az életszínvonal és életkörülmények alakulásával foglalkozott. A munkahelyi problémák felvetése ellenére sem váltak helyi érdekeltségű fórumokká az értekezletek, mert az eredményeket és gondokat a többség összpósta összefüggésben tártta fel.

A dolgozók részéről a legjellemzőbb felvetések a következők voltak:

● Kevés a főszezonai család, teljes ellátású üdülési lehetőség. Szenvédeyesen szóltak arról, hogy évente egy-egy alapszervezetnek csak kettő, esetleg három család beutaló jut.

● Általános megállapítás, hogy az éves bérfejlesztések az önérték kezdemenyézések ellenére sem érték el azt a szintet, amelyet a munka mennyisége, nehézsége és a hírközlés társadalmi szükségessége indokolna. Továbbra is kéri, hogy a szakszervezet képviselje a postás dolgozók társadalmi helyének, szerepének, végzett munkájának megfelelő anyagi elismerését.

● A távbeszélő-, távíró- és távgépíró-kezelők mint egészre ártalmas munkakörökben foglalkoztatottak — kéri a munkaidő csökkentését.

● Örömmel és megmagyarázhatósággal szóltak a Postások Szakszervezetének központja, illetve a területi szakszervezeti bizottságok által a nyugdíjasok részére adott pénzbeni támogatásokról. Ugyanakkor felvetették, hogy a nyugdíjasok, elsősorban a kisnyugdíjasok helyzetén alapvetően ez nem változtat, és ezt nem lehet megoldásnak tekinteni. Élesen szorgalmazták a nyugdíjasoknál az állami intézkedést a reálérték megőrzésére, illetve minden nyugdíjnak olyan szintű emelésére, hogy abból meg lehessen élni.

● Javasolták, hogy a kedvezményes juttatások megőrzését, szinten tartását szakszervezetünk továbbra is tekintse alapvető feladatának.

● Visszatérő gondként jelentkezett — mert még mindig nem megoldott — a tüzelőellátás hiánya.

● A nyugdíjasok részéről merült fel, hogy az évente kapott és fel nem használt utazási kedvezményt a következő évben is igénybe vehessék.

● A tagság úgy ítéli meg, hogy a fogyasztói árak és a keresetek közötti arány kezd meg bomlani. A keresetek nem emelkednek olyan mértékben, mint az árak. Itt nem a bejelentett áremeléseket sérelmezik elsősorban, hanem azokat, amelyeket be sem jelentenek és szinte követhetetlenül nap mint nap tapasztalhatók. Sürgetően igénylik az árak állami ellenőrzését.

● Továbbra sem értenek egyet — elsősorban a kistelepülések lakói — a területfejlesztési hozzájárulással. Úgy érzik, hogy társadalmi munkával eddig is jelentősen hozzájárultak lakóhelyük fejlesztéséhez, szépítéséhez. Ezt általában továbbra is felajánlják, de a pénzbeni hozzájárulást túlzottnak tartják.

Összességében megállapítható, hogy a választások a Postások Szakszervezete választási határozatának és szabályzatának megfelelően történtek. A postás dolgozók hangulata, politikai hozzáállása a munka eredményességében megnyilvánult. Ezt a politikai aktivitást, előrevívó és jobbító szándékú véleménynyilvánítást képviseljük majd a dolgozók érdekében szakszervezetünk 1986 januárjában tartandó XII. kongresszusának küldöttei is.

Kissné Barabás Györgyi

A tagdíjak visszakerülnek a dolgozókhoz

A szakszervezet tevékenységében igen jelentős szerepe van a pénzügyi munkának. Az elmúlt öt esztendő óta bemutatott számsorok, táblázatok nagyon sok munkát rejtnek magukban, s azt is tükrözik, hogy az alapszervezetek mennyi gondossággal foglalkoztak a rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel, s hogy a vezető testületek nagy figyelemmel kísérték a bevételeknek a megfelelő célra való hasznosítását.

A kongresszusra való készülődés gazdálkodási számvetéséről **Sághó Sándorné**, a pénzügyi osztály vezetője a következő összegeztet adta:

— Szakszervezetünk XI. kongresszusi határozatának megfelelően a rendelkezésünkre álló forrásokat — természetesen az ésszerű takarékoság figyelembevételével — szakszervezeti feladataink maradéktalan megvalósítására fordítottuk. Fontos feladatunknak tekintettük, s tartjuk a jövőben is a politikai célok megvalósításának segítségét, a tagság szociális, kulturális ellátásának javítását. Mindenképpen arra törekszünk, hogy közvetlenül a tagságnak juttassuk vissza a rendelkezésünkre álló összegeket.

— A szervezethez és a tagdíj-befizetési készség szakszervezetünkön igen jó. Ezt a színvonalat igyekezzünk megtartani, s ebből a célból rendszeresen figyelemmel kísérjük az alapszervezetek munkáját évközben is. Évente két alkalommal beszámoltatjuk őket gazdálkodásukról, a pénzügyi munkát végző tisztségviselők számára évente egy-két alkalommal tanfolyami oktatást szerveztünk. Revizori hálózatunk is e munkát segítve végzi rendszeres ellenőrzéseit. A gazdálkodás alapjául szolgáló bevételek 1980 óta 33,4 százalékkal nőttek; ennek mintegy háromnegyed része a tagdíjbevételek növekedéséből származik. A XI. kongresszus óta taglétszámunk 5388 fővel gyarapo-

dott, s 1984 végén már 84 688 szakszervezeti tagunk volt. A postás dolgozók számának gyarapodása természetesen a szakszervezeti tagságot is növelte, de növekedett a nyugdíjasok, jogfenntartók, tanulók száma is. A szervezethez tartozó tagok 1980. évi 96,9 százalékról tavaly december végéig 97,4 százalékra nőtt, amivel a tizenkilenc ágazati szakszervezet között a harmadik helyet foglaljuk el. A szervezethez tartozó tagok, illetve az elért eredmény megtartását szakszervezeti szerveink lényeges feladatuknak tekintették. Az átigazolások folyamatoságáról, a tagszervezésről a választott tisztségviselők rendszeresen gondoskodtak. Emellett szakszervezetünkön a tagdíj-fizetési készség is kiemelkedő.

— *A Postások Szakszervezetében a példamutató szervezethez tartozó utal arra is, hogy a megfelelő irányítás, szervezés mellett a dolgozók valóban felelősséggel tesznek eleget a mozgalom feladatainak?*

— Minden bizonnyal. Jó példa erre a SZOT által indított szolidaritási akció, amelynek keretében 1980-ban 1 millió 110 ezer forintért, 1982-ben pedig 990 ezer forintért vásároltak dolgozóink bélyeget. Az ágazati szakszervezetek sorában az elsők között, példamutatóan tettünk eleget ennek a humánus nemzetközi kötelezettségünknek. Eladatlan bélyeg alapszervezeteinknél egy sem maradt.

— *Jelentős szerepe van a gazdasági munkában a segélyezésnek. Hogyan alakult ez, a sokak életét megkönnyítő tevékenység?*

— A SZOT elnöksége felülvizsgálta és 1983. december 7-i határozatában módosította a szakszervezeti segélyezés rendszerét. A segélyezési célokra fordítható összegek arányának meghatározása 1983-ban a szakszervezeti központok hatáskörébe került. A Postások Szakszervezetének központi vezetősége a határozat szellemé-

ben úgy döntött, hogy az alapszervezet éves bruttó tagdíjbevételek húsz százalékát fordítsák segélyezésre. A beszámolási időszakban 22,5 millió forintot használtak fel az alapszervezetek erre a célra — ez az összeg a bruttó tagdíjbevételek csupán a 15,5 százaléka, ami azt jelzi, hogy bár nagyon sok a rászoruló, a rendelkezésre álló keret egy részét más területen használták fel. Arra is figyelmeztet ez a szám, hogy a jövőben komoly feladatnak kell tekinteni a határozat maradéktalan végrehajtását, s a segélyezési rendszert jó néhány alapszervezetnél meg kell reformálni. A szakszervezeti tisztségviselőknek sokkal körültekintőbben kell kiválasztaniuk — ha kell, megkeresniük — azokat az embereket, akik a leginkább rászorulnak erre a segítségre, s nem szabad elaprózni a pénzt, hanem komolyabb összeget kell adni a valóban rászorulóknak. A szakszervezeti bizottságoknak pedig olykor nem is kell mondaniuk, ha úgy látják, hogy valaki megalapozatlanul jelentkezik pénzért.

— Az alapszervezetek pénzügyi forrásait növelte a vállalati jóléti és kulturális alapról kapott támogatás is. Így jelentős lehetőség nyílt kulturális, szociális, üdülési és sportcélok megvalósítására is. Ez igen kedvező lehetőség, és ezzel is a postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek, szociális ellátottságának színvonalát kell emelni. Ilyen alapon is segíteni kell, hogy minél többen tudjanak üdülni, sportolni, kulturálódni.

— *A Postások Szakszervezeténél már hagyomány a nyugdíjasokkal való törődés. Hogyan sikerült ezt megvalósítani a pénzügyi támogatásban?*

— A mintegy nyolcvanöt ezer szakszervezeti tagunkból a nyugdíjasok majdnem egynegyedet részt tesznek ki. Ezért tulajdonképpen nagyon „szegény” szakszervezet vagyunk,

hiszen e réteg egészen kis összegű tagdíjat fizet. Mindezek ellenére igyekezzünk minden támogatást megadni a rászoruló idős embereknek. Az idős emberek éve alkalmából a kétezer, illetve kétezer-ötszáz forint alatti nyugdíjjal rendelkezőket több mint ötmillió forintos támogatásban részesítettük. A támogatás mértéke tehát jelentős, de még így sem tudtunk helyzetükön kellően javítani, mivel ez összértékes gond.

— *Sokan kérdezik, s manapság egyre inkább számon kéri jelleggel: mit ad tulajdonképpen a tagoknak a szakszervezet?*

— Az érdekvédelem, érdekképviselésen kívül segíti a szolgáltatást, ami minden postás dolgozó közös érdeke. De ezen felül, hogy csak néhány konkrétumot soroljak a már elmondottakon kívül: üdülőjeget, intézményes segélyeket, s évente egyszer ötven százalékos vasúti jegyet — ezeket a szakszervezeti tagság jogán kapják a dolgozók. A szociális jellegű ráfordítások 1980 és 1984 között 19,5 millió forintot tettek ki. Kulturális célokra: ismeretterjesztésre, politikai oktatásra, kulturális intézmények támogatására öt év alatt 29,4 millió forintot fordítottak alapszervezeteink. Jelentősen, 76 százalékkal nőttek a sporttal összefüggő kiadások. A szakszervezeti bizottságok által szervezett külföldi háziversenyekre, bajnokságok szervezésére, versenydíjakra, bérletekre, sporteszközökre öt év alatt 5,1 milliót fordítottak.

— *Mit mutat öt év számvetése?*

— Lényegében fegyelmet, a pénzügyi munkában is, de a jövőben még többet kell törődnünk a tagság igényeinek a kielégítésével, a lehetőségek és az igények összhangjának a megteremtésével, illetve közelítésével, a valóban rászorulóknak fokozottabb segítségével.

RÁCZ JUDIT

Biztató kísérlet

A fenntartási ösztönzőrendszer tapasztalatai

Árbevétel

A műszaki fenntartás területén 1985. február 1-jével — alapos előkészítő munka után, kísérleti jelleggel — ösztönzőrendszert vezettek be. A közel-múltban elnökhelyettesi értekezleten, szakszervezetünk pedig elnökségi ülésen vitatta meg és értékelte a gyakorlati megvalósítás fél éves tapasztalatait.

Kedvező eredmények

A vezetékes távközlés valamennyi területét érintő ösztönzőrendszer — alkalmazási nehézségei és a kezdeti bizonytalanságok ellenére — kedvező eredményeket hozott.

Az ösztönzőrendszerrel szembeni igény az volt, hogy általa csökkjen a krónikus kapacitáshiány, erősödjön és fokozódjon a fenntartási tevékenység, amely által javul a hírközlőrendszer működőképessége, a szolgáltatás minősége, továbbá növekedjen az árbevétel.

A helyszíni tapasztalatokból és az adatszolgáltatásokból megállapítható, hogy az ösztönzőrendszer által

— erősödött a fenntartási tevékenység, annak prioritása érvényesült;

— előtérbe került a tervszerű megelőző karbantartás, folyamatossá, tervszerűbbé váltak a tmk-munkák;

— hamarabb felismerhető a felújítási és nagyjavítási munkák szükségessége, s ezek megoldásához segítséget is ad;

— kedvezően alakultak a minőségi paraméterek;

— javult a munkák minősége, a munkafegyelem;

— emelkedett a termelésirányítás színvonala, elsősorban a rendszeres feladatkiírás és a számonkérés révén;

— következetesebben érvényesült a munka szerinti díjazás elve.

Fél év tapasztalata kevés ahhoz, hogy a rendszert, illetve a kitűzött célok teljesítését reálisan meg lehessen ítélni. Az eddigi eredmények azonban biztatóak.

Nőtt a létszám

Az ösztönzővel megvalósított keresetnövekedés vonzóbbá tette a fenntartási munkát. Már az első félévben érzékelhető volt a létszám stabilizálódása, majd megindult a létszámnövekedési folyamat. Ennek eredményeként már mintegy 150-nél többen végeznek tervszerű megelőző karbantartási munkákat és hibaelhárítást.

Normaórátöbblet

Az ösztönzőrendszerben az egyéni feltétel a kiírt tmk-feladat teljesítése. Ehhez kapcsolódik az ösztönző 50-80 százaléka. Az első félévben a normaóra-teljesítés átlag 105,8 százalékos volt. A túlteljesítés mintegy 130 ezer normaórátöbbletet eredményezett. Ez 50 karbantartó félévi munkaidőalapját helyettesítette, illetve pótolta.

Minőség

Az ösztönző csoportos feltételeiként a minőségi mutatókat határoztuk meg. Az elmúlt időszak kevés ahhoz, hogy az ösztönzőnek a minőségi mutatókra gyakorolt hatását reálisan, számszerűen értékelni lehessen. Az azonban megállapítható, hogy a mutatók értékei kedvezően alakultak. Például: a postaszintű híváshatékonyság 0,3 százalékponttal jobb, mint a múlt év azonos időszakában.

Tóth Pálné

Jogászok a társadalomért

A Magyar Jogász Szövetség ötévente rendezi meg a társadalmunk érdeklődésére is igényt tartó, a jogi élet időszerű kérdéseivel foglalkozó országos munkaértekezleteit. A X. országos értekezletre ez év október 11—13-án, Siófokon került sor.

Dr. Markója Imre igazságügyi miniszternek „Az MSZMP XIII. kongresszusa és a jogfejlesztés” című megnyitó előadását követően 18 szekciós ülés foglalkozott az időszerű jogpolitikai, jogtudományi, jogalkalmazási kérdésekkel. Az előadások, korreferátumok és hozzászólások az MSZMP XIII. kongresszusának határozataira támaszkodva rámutattak a különböző jogterületek társadalmi összefüggéseire, továbbfejlesztésük lehetőségeire, a lehetséges elméleti következtetéseire; felölték a tárgyaló témák legfontosabb jogpolitikai, jogalkotási és jogalkalmazási kérdéseit. Nagy figyelmet fordítottak azokra a jogi összefüggésekre is, amelyek a közvéleményt foglalkoztatják, s amelyek a társadalmi problémák megoldásában különös jelentőségűek.

A nagyon színes tablóból nehéz kiválasztani a posta területére is kiható témákat, mégis néhányat meg kell említenem: így például az államigazgatás központi irányítása fejlesztésének néhány időszerű problémájával, a munkaerő- és bérgazdálkodás, valamint a szociálpolitika időszerű kérdéseivel, a munkaviszonyra vonatkozó sza-

bályozással, a gyakorlat és a vállalati gazdálkodás összefüggéseivel, és nem utolsósorban a családjogi törvény módosításának elvi kérdéseivel foglalkozókat.

A jogalkotói munka követelményei mellett a jogász szakemberek sokrétű feladatait az igazságügyi miniszter előadása találozta össze. A figyelemre méltó és megízlelendő gondolatokból külön is ki kell emelnem azokat, amelyek a társadalom szolgálatára irányulnak.

Abból kell kiindulni, hogy társadalmi rendszerünk szilárd, de elsősorban a jogász szakembereknek kell felfigyelniük arra, hogy a jogrend épületében a repedés jelei ne mutatkozzanak, a társadalmi jogtudat ne gyengüljön, az állampolgári felelősség ne lazuljon, az amorális emberi magatartások köre ne szélesedjen, az erkölcsi és jogi normákat egyaránt tartásuk be mind a vezetők, mind a vezetettek.

A társadalom számára akkor teljes értékű a jogászai munka, ha az egyesíti magában a megelőző, a konfliktusfeloldó és szervező funkciókat. A jogászai felelősség pedig ott kezdődik, ha a jogász szakemberek a társadalomra, a kollektívára és az egyénre kiható negatív jelenségeket nemcsak időben jelzik, de azok orvoslására is bátran vállalkoznak. Ahogyan a miniszter mondta: „A jogász legyen a társadalom orvosa is!”

Dr. Ágoston Katalin

A központi vezetőség tárgyalta

November 20-án ülést tartott szakszervezetünk központi vezetősége. Napirenden volt a Postások Szakszervezetének XII. kongresszusára készült dokumentumok megvitatása, azaz a központi vezetőség írásos beszámolója az előző kongresszus végzett munkáról, a kongresszus határozattervezete, valamint javaslat a XII. kongresszus szóbeli beszámolójának vázlatára.

Azért, hogy a vélemények minél szélesebb köre megismerhető legyen, a beszámolót a kv mellett működő különböző munkabizottságok, a határozattervezet pedig a területi szakszervezeti bizottságok az alapszervi titkárokkal kibővített

tsz-üléseken előzetesen megvitatották. Az itt elhangzott észrevételekkel kiegészítve kerültek a dokumentumok a testület elé. A központi vezetőség az írásos dokumentumokat, valamint a szóbeli beszámoló vázlatát elfogadta és a kongresszus elé terjeszthetőnek tartotta.

Ezt követően a kv megválasztotta a Postások Szakszervezete XII. kongresszusának munkabizottságait, nevezetesen:

— a kongresszus titkárságát,

— a jelölőbizottságát,

— a szavazatszedő bizottságát,

— a mandátumvizsgáló bizottságát,

— a határozatszövegező bizottságát.

Benke Gézané, szakszervezetünk elnöke, Csáki Lászlóné főtítkárné és Szlovatsik Károly SZOT-titkár

Prágában is győztek

A szocialista országok postás távirásai — 1985. október 28-a és november 1-je között — negyedik alkalommal mérhetők össze tudásukat nemzetközi versenyen. A rendező ország ez alkalommal Csehszlovákia volt, és a házigazda szerepét a CSSZSZK postászsakszervezetének központi bizottsága, valamint a Szövetségi Postaügyi Minisztérium látta el.

A rendezőkön kívül hét ország — Bulgária, Lengyelország, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia, Szovjetunió és Vietnam — távirásai neveztek és vettek részt országoként 2-2 fővel a prágai versenyen. A magyar színeket Varga Margit és Szalai Lajos, „a várnai győzők” (1983) képviselték, mindketten

a Központi Táviró Hivatal dolgozói.

Nem véletlen, hogy versenyzőinket éppen így mutatjuk be, hiszen már az is egyfajta pszichikai megterhelést jelentett, hogy több csapat — főként a bolgárok — bevallottan készült a visszavágásra. Versenyzőink helyzetét tovább nehezítette egy aprónak látszó, a verseny kimenetelét szempontjából azonban lényeges technikai probléma, hogy a nálunk is használt géptípus (T-100) kinti példányain néhány írásjel máshol volt elhelyezve, mint itthon. Izgalmas versenynek nézünk tehát elébe.

Házigazdáink igen kellemes környezetet és — nagyon aprólékos előkészítéssel — jó technikai feltételeket teremtettek a

versenyhez. Volt lehetőség a gépekkel való ismerkedésre, egy kis tréningre, és a versenynapot megelőző estén a Laterna Magica előadásán kulturális élményt jelentő kikapcsolódásra is.

A nemzetközi zsűri, amely az egyes országok küldöttségeinek szakmai képviselőiből tevődött össze, végül is az eredeti kiírástól kissé eltérő, a távirások részére viszont mindenképpen szigorúbb feltételrendszerben állapodott meg. Érzékeltetésül talán csak annyit, hogy mintegy 3000 jel továbbítása volt a feladat, 440 másodperces alapidővel, ami 400 körüli percenkénti leütést kívánt.

Nem kis büszkeségünkre szolgált tehát, amikor megtudtuk, hogy ezt a sebességet egyedül a magyar kislány tudta teljesíteni, és Szalai kolléga, vagy ahogy mi hívtuk, Lajosunk is csak egy hajszállal maradt el ettől. Akkor már éreztük, hogy jó eredményre számíthatunk.

Az értékelést követő másnapi eredményhirdetés — amely ün-

nepélyes külsőségekkel történt — egyértelműen bizonyította, hogy a két évvel ezelőtti várnai siker nem volt véletlen. A magyar csapat ismét első helyezést ért el. Az eredmény elsősorban versenyzőink kiegyensúlyozott teljesítményének volt köszönhető, hiszen az egyéni versenyben Varga Margit a hegyedik, Szalai Lajos pedig az ötödik helyen végzett, minimális különbséggel elmaradva az első három helyezettől.

Az elért eredmény jutalma a sikerélményen fölül névre szóló, díszes oklevél, egy-egy gyönyörű kristályváza, valamint mindaz az élmény, amelyet vendéglátóink a Prágában töltött három teljes nap programjával nyújtottak a résztvevőknek.

A csapatot hazatérésünk után fogadta szakszervezetünk főtájkára, valamint vendégül látták a posta vezetői is, köszönetüket kifejezve a kiemelkedő teljesítményért.

Mészáros József

Négy évtized után

„Mégfogya bár, de törve nem...”-e veretes szavak jutottak eszembe a közelmúltban, amikor — hosszabb idő után — megláttam Pomozi Miklóst, Vác 1 postahivatal nyugdíjas vezetőjét.

— Bizony, jó néhány kilót leadtam, de most már lényegesen jobban érzem magam a műtét után, hálá az orvostudomány-nak — mondja. — Már nyugdíjas vagyok, pedig abban reménykedtem, hogy még „ráte-szek” a már ledolgozott 42 évmre, és belépek azon kevesek soraiba, akik 45 év után is szolgálták a postát, az embereket — folytatja szerényen.

Elgondolkodtat, hogy szinte elrepült ez a négy évtized azóta, hogy megismerkedtünk a Budapest 72-es postahivatalban, mint egészen fiatal postanövendékek. Azokban a nehéz években kezdődött Pomozi Miklós postáskodása is, amikor még a második világháború mérte szenvedéseit Európára és így hazánkra is.

Pomozi Miklós a felszabadulást Vác 1 postahivatalnál érte meg (tősgyökeres váci), majd az inflációs, nehéz éveket követően, 1950-ben, elvégezte a postatiszti szaktanfolyamot. A Posta-vezérigazgatóságra került munkügyi csoportvezetőnek. A pártján a 1945-től tagja, úgyszintén a Postások Szakszervezetének is.

— Én is azok közé tartozom, akik a postánál minden munkafolyamatot megismertek, mert a postaforgalmi szolgálatban szinte minden munkahelyen dolgoztam. Közben — mint sokan mások — tanultam, hogy

alpműveltségemet és szakképzettségemet bővíthessem. Egyidejűleg persze tanítottam is.

Arra a kérdésemre, hogy a 42 évi postaszolgálat után mire a legbüszkébb, mi az, ami elégedetté és derűssé teszi, így válaszolt:

— Talán arra, hogy a munkakönyvemben csak egy munkahelyi bejegyzés van, mégpedig: Magyar Posta.

1952-ben a Posta-vezérigazgatóságról az akkor alakuló váci körzeti postahivatalhoz került mint a hivatalvezető helyettese, majd 1977-től a Vác 1-es hivatal vezetője lett. Súlyos betegsége kényszerítette 1984. december 1-én nyugdíjba.

Pályafutása alatt részt vett — szakmai munkája mellett — a postás SZIT alapításától kezdve a párt- és a szakszervezeti munkában. Volt alapszervi párttitkár, szakszervezeti bizalmi, kultúrfelelős, káderfelelős, járási szakszervezeti titkár. Vác város tanács tagja 1950-től 35 éven át.

A postászsakszervezet megbízottságának tagja, és az MSZBT vezetőségi tagja volt. Szakvezetői eredményes párt- és szakszervezeti tevékenységét számos alkalommal ismerték el jutalmakkal és kitüntetéssel. Ötszörös kiváló dolgozó, a Felszabadulási Emlékérem és a Szakszervezeti Munkáért arany fokozatának a tulajdonosa. Előbb a Munka Érdemrend bronz, majd 1982-ben arany fokozatú kitüntetésében részesült.

Mostanában verőcemarosi nyaralójában tölti az év nagy részét feleségével, aki szintén nyugdíjas. A kertészkedésre, a horgászatra és kirándulásokra most már több idő jut. Időnként visszajár régi munkahelyére, és a szakszervezetek megyebizottsági tagjaként a nyugdíjasok ügyes-bajos dolgait intézi.

Akadjon számos követője, akik többet akarnak tenni a közösségért, az emberekért, ugyanúgy, mint tette azt Pomozi Miklós!

Bombolya Pál

Hamupipőke és társai

A december vajon csak a karácsony miatt a gyermekek hónapja?

Azt hiszem nem, hiszen már Mikulás idején is rájuk gondoltunk, őket ajándékozzuk meg. Nem is szólva a téli szünetről, amikor bezárják az iskolát és felvirrad az édes szabadság áldott napja. Ilyenkor minden tele van különböző korú apróságokkal és persze harsány kamaszokkal. Igaz, az ablakban, meg a karácsonyfa alatt vannak az igazi meglepetések, de minden szülőnek arra is kell gondolnia, hogy mi van a világban, hiszen köztudott: tengeren innen, tengeren túl öfélése, a gyermek a leggyakoribb mózilatogató. Legyünk őszinték: nem közömbös, hogy hová járnak, illetve hová visszük őket!

Nézzük hát, milyen lehetőségeket is kínál a forgalmazás:

Először is egy magyar filmet. Címe: *Gyermekrablás a Palánk utcában*. Rendezője: *Mihályffy Sándor*, írója saját (Hecseki és a gyerekrablók) regénye alapján *Nógrádi Gábor* újságíró. A mulatságos, fordulatos mai történet hőse *Kondor Lajosika és Orsika*, a két testvér, akiknek — ugye ilyesmi nem csak a mesében fordul elő — elváltak a szülei. No nem amiatt, mert érzelmileg elhidegülték, hanem mivel Kondor, a kamionos állandóan a világot járja, és bizony, alig-alig tartózkodik otthon. A kislány nem nyugszik bele a felnőttek döntésébe, és maga veszi kezébe ügyeik intézését. Igaz, ehhez olyan segítségre is szüksége van, mint Hecseki, a nyomozó, aki aztán tisztába teszi a dolgot, kiváltéppen akkor, amikor Lajosikát titokzatos körülmények között elrabolják...

A kis *Léner Andris* és *Nehrebeczky Eszter* mellett — és ez a kedves, szórakoztató film külön értéke — olyan kitűnő színészek játszóak a főszerepeket, mint *Koltai Róbert*, *Bánsági Il-*

dikó, *Székhelyi József*, *Rajhona Ádám* és *Tábori Nóra*.

A MOKÉP ajánlatából természetesen *Walt Disney* sem hiányozhat, hiszen világszerte nincs karácsony *Walt Disney* nélkül. A kimeríthetetlennek tűnő tarsiolyból ezúttal a közismert mese, a *Hamupipőke* került elő. A rajzfilm vázslója szokásához híven átértelmezte a mesét, és jó néhány bűbajos állat mellékszereplőt vonultatott fel. Ez a rajzfilm úgynevezett családi film, hiszen az a szülő, aki ide vált jegyet — ha nem is vallja be az igazságot — tulajdonképpen saját gyermek kori élményeivel igyekszik szembesülni.

A harmadik decemberi gyermekhistória televíziós változatban már a képernyőn is hódított. *Az Egy fiú és egy lány*, a *Hanna Ozogowska* hazájában, Lengyelországban rendkívül közkedvelt ifjúsági regény filmváltozata. A *Gyermekrablás* a *Palánk utcában*-hoz hasonlóan itt is egy testvérpár áll a cselekmény középpontjában. Az alap-helyzet azonban egy kissé meg-hökkentő. Úgy hozza a helyzet, hogy Tomek, a fiú, Tosiának, a leánynak a képeben, sőt annak ruhájában indul nyaralni, míg Tosi Tomek öltözkébe kény-szerűl, ami magától értetődően számtalan kisebb-nagyobb galiba forrása, s végső soron annak derűs bizonyítása, hogy a nemek közötti manapság eltűnt (vagy eltűnedezőben van) a különbség.

Végül, és ahogy az újságírói közhely mondja, de nem utolsósorban *Icinyke picinyke* címmel egy magyar, szovjet, lengyel, román rajz- és bábfilmekből álló összeállítás is a mozik programjára került, nem is beszélve *Kollányi Ágostonnak* kisebb helyeken még előforduló természetfilmjéről, a korábban bemutatott *Álmodik az állatkertről*.

Ábel Péter

Összefogtak a postások

A lapunk októberi számában *Fogjunk össze!* címmel közölt felhívásra megmozdult a postástársadalom. Sokan átértézték a Berhidán és környékén történt földrengés károsultjainak helyzetét, és segítettek. A Soproni Postaigazgatóságnál vezetett „Földrengés” számlára november 12-ig összesen 246 241 forintot fizettek be az ország különböző részein élő postás dolgozók, szocialista brigádok. S a segítő kezek még mindig nem álltak le. Mint ahogy nem szűntek meg teljesen a földmozgások sem a térségben, s így a károkat még most sem lehet véglegesíteni. Ebből adódik, hogy újabb és újabb postás dolgozók jelentkeznek, hogy a helyreállítás gondjához segítséget kérjenek.

A segítőkész postásokat, de még a postaszerveket, brigádokat egyenként felsorolni nem lehet, hiszen majdnem száz tételből állna a lista. Így csak néhányat említünk meg. Az első jelentkező az Ajka 1-es postahivatal Radnóti szocialista brigádja volt, amely felhívással fordult a postaigazgatóság területén élő brigádokhoz, hogy nyújtsanak anyagi támogatást a földrengés sújtotta vidéken élő postás dolgozóknak. A hivatal szocialista brigádjai egyidejűleg 6000 forintot küldtek. A kiadott felhívásra sorra érkeztek az összegek: a Szombathely 1-es dolgozói 22 ezret, a mosonmagyaróváriak ötezret, Győr 2 dolgozói 8800 forintot, az igazgatóság gazdasági irodájának szocialista brigádjai hétezer forintot utaltak át a számlára. De szinte minden igazgatóság területéről, minden megyéből érkezett segítség. A szentendrei postások 6600 forinttal, a dabasiak négyezzerrel, az aszódiaiak több mint haterezzerrel, a sellyei postások ötezer forinttal járultak hozzá a nemes célhoz. A Za-

laegerszeg 1-es hivatalban húszezer forintot gyűjtöttek össze.

A földrengésalapból eddig huszonegyezer forintot fizettek ki egy postáscsalád részére. Ebből a pénzből építési anyagot vásároltak, a munkát pedig társadalmi munkában végezték a postások. A szakemberek ugyanis Kovács Józsefné kézbesítő Papkeszin levő lakóházát életveszélyessé nyilvánították, és elrendelték a kiköltözést. A kétszintes épület egyik főfala és a válaszfalak végig megrepedtek. A nagy munkát a családdal — még szakemberek segítségével is — nehezen tudta volna elvégezni. Ezért az igazgatóság Magasépítési Üzemének dolgozói *Karner Tamás* üzemvezető és *Németh Péter* építész-vezető irányításával elhatározták, hogy három nap alatt rendbe tesznek mindent. Ötvenöt dolgozójuk egy hétvégén 495 órai munkával helyreállította az épületet. Lebontatták a főfalat, s újraépítették. Az elvégzett munka értéke 44 500 forint, de a gyors segítséget, s az, hogy a családnak a tél beállta előtt újra szép lakása lehet, azt hiszem, nem lehet pénzben kifejezni.

A posta és a szakszervezet tovább folytatja a központi alaptól a kamatmentes kölcsönök és a különböző segélyek odaítélését. Eddig összesen egymillió forintot juttattak a rászorultaknak, de ez még nem a végleges összeg. A társadalmi alapra befolyt összegből az anyagi támogatást — a felmérések alapján megállapított károk és a rászorultság figyelembevételével — az érintettek december folyamán kapják meg. Az összegeket a szociális körülmények gondos feltárásával, a bizalmiak bevonásával, bizottság osztja szét.

M. S.

Állva ebédeljenek a dolgozók?

Debrecenbe vezetett az utam nem is olyan régen. Hivatalos dolgaimat elintézvén, gondoltam, meglátogatom egy nyugdíjas volt üdülőtársamat, akivel nagyon kellemes, felejthetetlen két hetet töltöttem Balatonfenyvesen, a postásüdülőben. Nem értesítettem őt előre jövetelemről, tudva, hogy az igazgatóság konyhájáról viszik az ebédet.

Jól ismerve őt és feleségét is, tudtam, ha előre bejelentem érkezésemet, az asszonytárs elkezdi sütni, főzni; ezt el akartam kerülni. Dolgom végeztével váratlanul toppantam be hozzájuk délidő tájt. Természetesen a szemrehányások özöne zúdult rám a váratlan megjelenés miatt, így nem tudtak felkészülni „mélto” fogadásomra. Éppen ezt akartam elkerülni — mondtam —, majd az igazgatóságon kapok ebédet. Mehetünk is együtt, hiszen Ti is onnan hozzatok. El is indultunk.

Az igazgatóság ebédlőjében szemembe ötlött egy jó feltűnő piros betűkkel megszerkesztett felirat a falon, a következő szöveggel:

„Helyet foglalni nem szabad!”

— Mond, Kisöreg! — szoltam barátomhoz — itt a dolgozók állva ebédelnek?

— Miből gondold? — kérdezte.

— Nézd csak azt a feliratot!

— Hát nem érted? — mondtam — ez azt jelenti, hogy nem szabad helyet lefoglalni senki számára.

— Mindjárt gondoltam — válaszoltam —, csak éppen félreérthető a fogalmazás.

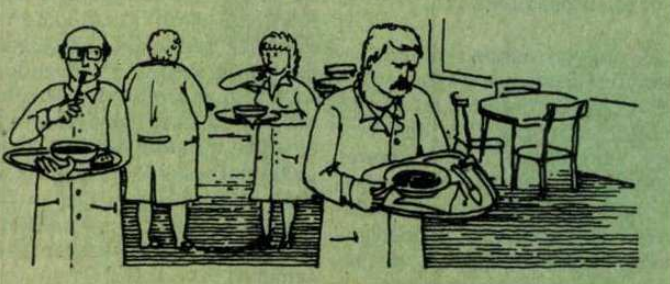
Íme, egy példa arra, hogy egy igekötő „megtakarítása” mennyire megváltoztathatja a szó jelentését. Tudtam én pontosan, mit akartak a dolgozók értésére adni. Azt, hogy az ebédlőben nincsenek foglalt helyek, nem pedig, hogy nem szabad helyet foglalni, azaz leülni.

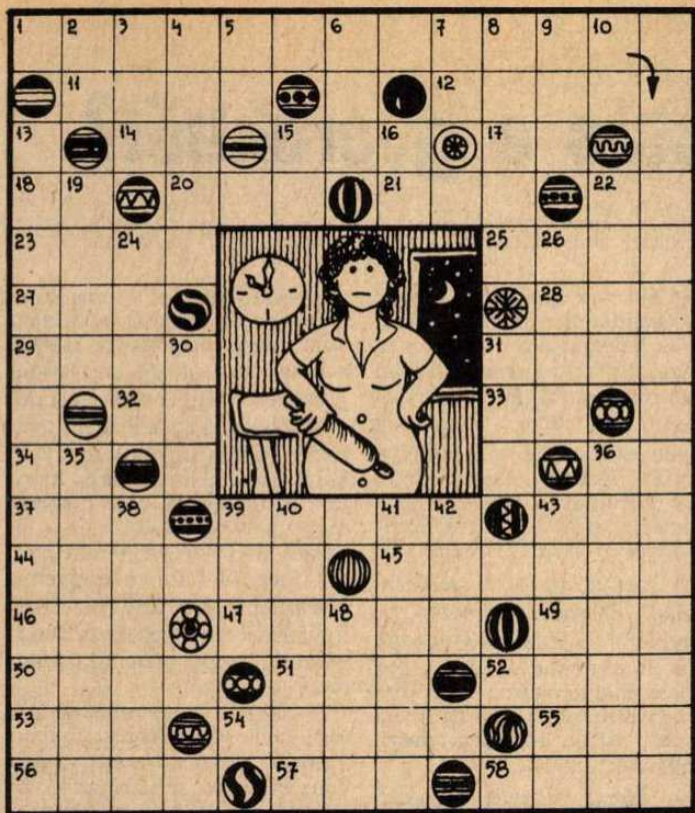
Nem tudom, soraim megjelenésekor is ott díszleg-e még a Debreceni Postaigazgatóság ebédlőjének falán ez a félreérthető tilalomfa. Ha igen, feltétlenül cseréljék ki egy olyan szövegűre, hogy:

Helyet lefoglalni senki számára nem szabad!

Így már azok a dolgozók is ülvé merik elfogyasztani ebédjüket, akik eddig — esetleg — bizonytalanok voltak benne, hogy ülvé vagy állva kell-e ebédelniük.

Török Lászlóné

Szilveszterre jó hangulatot, kellemes szórakozást, az 1986-os évre minden jót kíván fejtoínak a keresztrejtvény szerkesztője. Alkalmához illően kicsiny ábrákban egy kis humor rejtőzik. Ezt kérjük beküldeni: Vízszintes 1. és függőleges 13.

VÍZSZINTES

1. „Lehet, hogy az éjjel vihar lesz” — mondja a férj. A feleség válasza. 11. Tüzel. 12. Vidéki futballcsapat (ford.). 14. Ásvány. 15. Arcon látható. 17. Római szám és a tízszerese. 18. Ipar (röv.). 20. Kettős. 21. Költemény. 22. Bosszúságot kifejező szócska. 23. Ibsen-mű. 25. Kerti szerszám. 27. Angol és (ford.). 28. Marokkói város nevét viselő sapka. 29. Kortyolt. 31. Gépkocsimárka. 32. Rangjelző. 33. Állati lak. 34. Az előbbi lakója. 36. Vallásrövidítés. 37. Csen. 39. Színésznőnk keresztnéve, ami elég ritka. 43. Állathang. 44. Kukoricadarából készült sütemény. 45. Festékanyag-hiányos ember. 46. Közelre mutató szó. 47. Névnapi június 2-án van. 49. Gado-línium és sugár. 50. Bolgár kolostor van itt. 51. Esőn álló. 52. Katonai oszlop (fon.). 53. ... Jürgens. 54. Kikötőváros az NSZK-ban (ék.). 55. Késnek van. 56. A lengyel párt névbetű. 57. A Halotti beszéd szava. 58. A feleségem.

FÜGGŐLEGES

2. Római pénz. 3. Szovjet teherautómárka. 4. Elektroncső. 5. Latin és. 6. Csigafajta. 7. Igekötő. 8. Kim ... 9. Figyelmeztető megnyilatkozás. 10. Erdei állat. 13. Elégedett vagyok magával — mondja a boltvezető az új eladónak — csak egy hibája van. Amikor megmondja az árat a vevőnek ... 15. Folyó Olaszországban. 16. Görög betű. 19. Írásjel. 22. Vágyakozik. 24. A II. világháború vadászgépe volt. 26. Névelős házrész. 30. Női énekhang. 31. Kacat. 35. A barna lány mellé ezt is kérik a nőtában. 36. Egészségügyi intézmény. 38. Kiegészítem. 39. A Radnai-havasokban eredő kis folyó. 40. Iskolai helyiség. 41. Dínom-dánom. 42. Névelős patás. 43. Görösös fejtájás. 48. Aromás, finom.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: január 12.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: Aurora, Párizs, Genf, Mir, Reed, Bam.

Könyvtárlányt nyertek: Akács Miklósné (Komárom), Ecsedi Lászlóné (Komárom), Ésik Balázné (Nyíregyháza), Gerderics Jánosné (Bakonyjók), Varga Imréné (Miskolc).

Karácsonyi klubdelutánok

Már hagyományá vált a miskolci tszb nyugdíjasklubjaiban, hogy az év utolsó klubdelutánját karácsonyi hangulatban rendezik meg. A decemberi klubdelutánon ott ragyog a karácsonyfa, felhangzanak a karácsonyi dallamok. De ilyenkor nemcsak a fenyőfa gyertyái árasztják a fényt. Fény gyúl a szívekben is. A megértés, a közös sors, az együttérettetés, a szeretet fénye ragyogja be a feldíszített teremben megjelent nyugdíjasok arcát is. A tekintetekből látszik a megatottság, az ünnepélyesség és az, hogy ki-k életének valamelyik kedves karácsonyára, és távol élő vagy már örökre eltávozott szeretteire gondol.

Miskolcon Csáky Béláné, Egerben Rátai Ferencné, Gyöngyösön Botár Béláné klubvezető a vezetőség tagjaival együtt már november utolsó hetétől kezdve azon fáradozott, hogy minél hangulatosabb legyen a vetélkedőből, zeneszámokból, szavaltatokból és egyéb vidám számokból ízlésesen összeállított műsor. Ezeket a klubdelutánokon is süteménnyel, pogácsával, üdítőitalokkal terített asztal várja a klubtagokat. A klubvezetők meleg szavakkal köszöntik a megjelenteket. Az ünnepi műsor után mindenki ajándékot is kap a klubtól, illetve a tszb-től. Karácsony táján egyéb kedves kötelessége is van a klubvezetőségnek. Minden, körzetükbe tartozó nyugdíjas postásnak karácsonyi üdvözlőlapokat küldenek.

Külön kell szólni a nyugdíjasklubok és a vonzási körzetükben levő szociális otthonokban élő nyugdíjas postások kapcsolatáról. Miskolcon például a klubvezetőség állandó kapcsolatot tart a szociális otthonnal. A tszb képviselőjével közösen a klubvezetőség küldötté egy kis karácsonyi megvendégelést rendez az otthonban élő nyugdíjas postások részére, akik ajándékot is kapnak. Általában a szociális otthonban lakó nyugdíjas postásokat egy-egy szocialista brigád is patronálja.

A szociális otthonokban élő — többnyire egyedülálló — postás nyugdíjasoknak ez a szerető figyelemesség — különösen így karácsony táján, a szeretet ünnepén — igen sokat jelent, mert érzik, hogy nincsenek egyedül, hanem egy őket megbecsülő közösséghez, a postáscsaládhoz tartoznak.

Horváth Dezső

Felkészülni! Rajt!

Vajon mi lehet az a nagy dolog, ami miatt a diákok elhagyják egy időre az iskolapadot, az adminisztráció dolgozói az íróasztalukat, szakmabeliek és alkalmiak állnak egyszerre csatasorba? Postások, vámosok, vasutasok mozdulnak egy ütemre? Miért nem mennek a postások ilyenkor szabadságra?

Igen! Megkezdődött a postások szokásos évi nagy megmérettetése, itt a karácsonyi csúsforgalom. A rendkívüli feladat sikeres ellátására szó szerint csatasorba áll mindenki, akinek szorgos két keze van, és helyén a szíve — szerte az országban.

Az idén a budapesti csúsforgalom lebonyolítására új szervezet készült fel. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a feladat valóban új-e azok számára, akik részt vesznek benne, avagy minden a régi módon zajlik majd. Sárfi István, a Hírlap és Postaszállítási Igazgatóság igazgatóhelyettese válaszolt a kérdéseinkre.

— A megváltozott szervezet csupán új keretet ad ennek a munkának. A volt 72-esben és a 78-asban az év végi feladatok hagyományosak, és mi ezekre a hagyományokra szeretnénk az idén is támaszkodni. A lényeg az, hogy a szállítás és a feldolgozás területén dolgozó szakértársaink ismerik a feladatokat, és a sikeres teljesítés elsősorban az ő hozzáértésükön, áldozatkészségükön múlik.

— A személyi és tárgyi feltételek megteremtése a törzs feladata; az előkészítést már októberben megkezdtek. A tennivalókat egyeztetjük a Járműtelep, a MÁV és a vám illetékeseivel. Pontos, napra, órára lebontott diszpozíció készült a járművek és az emberek mozgatására.

Indulnak új jegyzékelőjára (Miskolc, Kiskunhalas, Nyíregyháza), duplájára emelkedik az igénybe vett gépkocsik száma, és több csomagszállító tehervagont kapcsolunk be a forgalomba. A nagyobb és a szebb feladat a személyi feltételek megteremtése. Felemelő érzés látni azt az összefogást, amely a nagy cél sikeréért ilyenkor létrejön.

— Az igazgatóságon 3 ezer ember vesz részt a feldolgozásban és a szállításban. A szocialista brigádok külön versenyt folytatnak, a KISZ-szervezetek társadalmi munkaakciókat szerveznek. De jönnek a nyugdíjasok, az irodai dolgozók, az Irányi utcai diákok és a POKI tisztai tanfolyamának hallgatói. A vámcsoomag-feldolgozásba a szokásos személyi állomány mellett vidéki vámosok is becsapódnak.

— Milyen forgalomemelkedésre lehet számítani, és mit várhat a nagyközönség?

— A csomagforgalom a szokásosnak várhatóan a duplája, a levél három és félszerese lesz a megszokottnak. Az idén, őszintén reméljük, az immár egységes irányítás alá került feldolgozás és szállítás különböző területein megszűnik egy-egy hibánál az egymásra mutogatás. Ezzel pedig a közönség is jól jár. Bízunk abban, hogy mindenki időben megkapja karácsonyi küldeményét.

— És mit jelent a dolgozóknak a többletmunka?

— A túlórákat természetesen ebben a helyzetben szívesen vállalják az emberek. A lelkesedés mellett — különösen így karácsony táján — számít az így megkereshető nagyobb jövedelem is. Ezenkívül az igazgatóságnak csúsforgalmi jutalomkerete is van. A szétszatható pénz azonban, sajnos még nincs arányban azzal a többletmunkával, amelyet a dolgozók nem egyszer hihetetlenül nehéz körülmények között végeznek.

Zimmermann Ottó

Pályaválasztás előtt állnak a nyolcadikosok. Választásukat megkönnyítendő megérdeklődtek a Magyar Posta Központjában, valamint a vasvári és két budapesti szakközépiskolában, vajon a pályakezdő fiataloknak milyen lehetőségük van arra, hogy a postához kerüljenek, mit kell tanulniuk, kik-tanítják őket és milyen kedvezményekben részesülhetnek.

Először dr. Morvay Ferencet, a Magyar Posta Központjának oktatási ügyosztályvezetőjét kerestük fel, aki általános képet adott a középfokú postásképzésről.

A postán ma hetvenezer ember dolgozik. Ebből ötvenötvenezernek valamilyen képzettségre van szüksége, hogy munkakörét el tudja látni, és harminckétezer olyan munkakör van, amire a középfokú végzettségre van szükség, vagyis olyan emberekre, akik szakközépiskolát vagy munka közben valamilyen középfokú tanfolyamot végeztek. A posta nagy fejlődés előtt áll, ez már önmagában is garancia, hogy a kiképzett szakemberek munkával tudják ellátni. Négyezer dolgozónk van egyetemi vagy főiskolai végzettséget kívánó munkakörben, de csak 73,2 százalékuknak van megfelelő végzettsége. Érettiségit plusz felsőfokú végzettséget követelő állásban hatezer-ötszáz dolgozunk, de csak 78,7 százalékuk rendelkezik a megfelelő képesítéssel. A szakközépiskolát kívánó állások száma 23 500, de csak 92,5 százalékukban dolgoznak a megfelelő bizonyítvánnyal rendelkezők. E számok

is bizonyítják, hogy a szakközépiskolát végzett fiataloknak hosszú távon is lehetőségük van az előrejutásra.

Magyarországon ma tizenkilenc postaforgalmi és tíz híradástechnikai, illetve műszaki szakközépiskola adja a posta középkader-utánpótlásának nagy részét. Ebben a huszonkilenc iskolában évente ezer-ezerkétszáz tanuló végez. Ez jól bevált képzési forma. Akik elvégzték a szakközépiskolát, nemcsak szakmát, hanem érettségi bizonyítványt is kapnak a kezükbe. Ma a postán sok olyan közép- és felsőszintű vezető dolgozik, aki ebben az iskolatípusban szerzett bizonyítványt. Akik ezt a szakközépiskolát elvégzik, azoknak nem lesz elhelyezkedési gondjuk. A posta mindig tudja fogadni őket.

Akik tanulmányi eredményekkel vagy szorgalmukkal kitűnnek, azoknak megvan a lehetőségük a szakirányú továbbtanulásra a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola postaiüzemi vagy távközlési szakán. Aki nem akar felsőfokú tanulmányokat folytatni, annak is van lehetősége a postán belül a különböző tanfolyamokon továbbképezni magát. Hadd húzom meg egyszer alá: kádérihiány van, a posta számít a szakközépiskolát végzettségre. Az sem megvetendő szempont, hogy a posta szociális ellátottsága az országos átlagnál magasabb. Több lakásépítési támogatást, óvodai helyet, étkezési és üdülési lehetőséget tud nyújtani, mint más cégek.

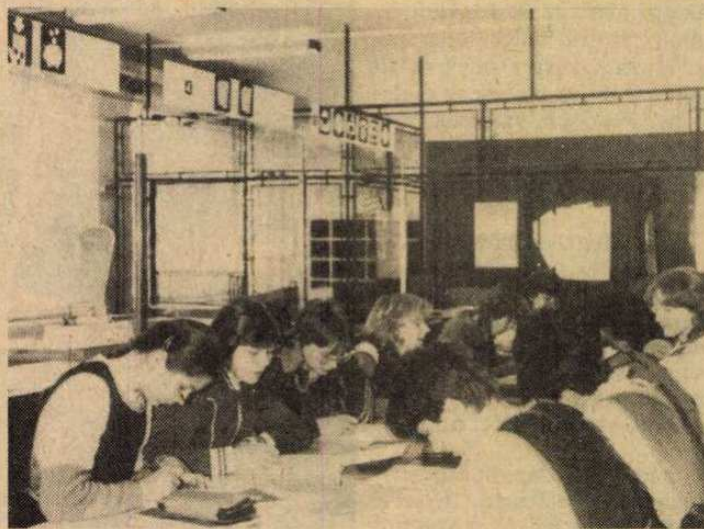
Technikumként indult

Az ország legnagyobb postaforgalmi szakközépiskolája a budapesti. 1954-ben alakult: az 1970-es évek elejéig technikumként működött. Ma hétszázharmincegy nappali tanulója van, akiket huszonkét osztályban oktatnak. A levelező tagozaton tizenkét osztályba négy-száznegyvenen járnak. Az iskola munkájától Csomor György igazgató és Keller Ferenc szakmai igazgatóhelyettes beszél:

— Iskolánk képzési célja, hogy tanulóink szakmailag és az általános műveltség tekintetében is olyan alapokat kapjanak, amelyeknek a birtokában jól megállhatják a helyüket a postaforgalomban. A gyerekek itt az elméleti tárgyak mellett gyakorlati foglalkozáson is részt vesznek. Ezek a gyakorlatok elméletigényesek. Az ide jövő tanuló megismerhetik Budapest legjobb működő postahivatalait és megtanulhatják a távközlési ismereteket is. Emellett elsajátíthatják a postaforgalom, a hírlapszolgálat, a szállítatszolgálat legfontosabb

tudnivalóit, és alapfokú műszaki ismeretekkel is felruházzuk őket. Tanulhatnak elektrotechnikát, híradástechnikát, a közeljövőben már számítástechnikát is.

— Nagy hangsúlyt kap a tantárgyak egyeztetése a gyakorlati foglalkozásokkal. Amit itt az iskolán belül elméletben megtanultak, azt a főváros három kijelölt gyakorlóhivatalában, az Üllői úti 100-asban, a csepeli 1-esben és a kőbányai 10-esben gyakorolják. Lényeges, hogy mi az ősi társadalmi munkát is mindig a postán belül végezzük, s a karácsonyi és a húsvéti forgalom lebonyolításában is segítünk. Ezenkívül tanulóink évente harminchat héten át gyakorlati foglalkozásokon ismerkedhetnek a postával. Azt tartjuk: gyakorlat teszi a postást. Nyáron is van háromhetes kötelező termelési gyakorlat valamelyik postán. Szinte minden budapesti hivatalhoz küldünk gyerekeket. A gyakorlatokról igen jó véleményeket hallunk: ritkán van panasz a

A Budapesti Postaforgalmi Szakközépiskola gyakorlóhivatala

gyerekekre, és itt az iskolában is azt tapasztaljuk, hogy a tanulók komolyan végzik a munkát.

— Mindez talán annak is köszönhető, hogy a Budapesti Postaigazgatóság oktatási csoportja, ellenőrzési osztálya és iskolánk tanári kara rendszeresen ellenőrzi a diákokat. A szakmai átlag elég magas, 3,8. Igen fontosnak tartjuk emellett a közismereti tárgyak oktatását is, amelyeket öv éve az új tantervi követelmények szerint folytatunk, ez minden szakközépiskolában egységes. Itt az átlag hármas körül van; ennek talán az az oka, hogy az idejövő gyerekeknek sok a pótolnivalójuk, de a közepes eredményű és képességű gyerekekkel igyekszünk megszüntetni ezeket a hiányosságokat. Ha magasabb lenne a közismereti tárgyak óraszáma, talán még jobb eredményeket érhetnénk el. A '85/'86-os tanévre kétszáz-húsz helyre kétszázkilencven tanuló jelentkezett. Természetesen felvettük őket, hiszen a posta munkaerőigénye is megnőtt. Öt éve tizenhét helyett huszonkét osztállyal dolgozunk. Har-

minckilenc főhivatású és tizen-nyolc óraadó tanár oktat.

A Budapesti Postaigazgatóság minden támogatást megad. A gyerekekkel tanulmányi szerződést köt, és a tanulmányi eredménytől függően 300 és 800 forint közötti ösztöndíjat kaphatnak. Évente kétszáz ösztöndíjasunk van. Igen fontos, hogy a postától már kezdettől jár postaképzésmény: ingyenes csomagszállítás és díjkedvezményes táviró-, távbeszélőhasználat is. Ha vidéki, kollégiumban helyezték el, és ötvenszázalékos utazási kedvezményt is kap. A végzett diákok közül azok, akik Budapestben vállalnak munkát, öt-tízezer forint pályakezdősegélyt kapnak. Akinek nincs megfelelő lakása, a munkásszálláson helyezkedhet el, amelynek díja száz-százötven forint havonta. A szakközépiskolai érettségi bizonyítvánnyal rendelkezőket háromezer-háromezer hatszáz forinttal fizetssel veszik fel, de a pótlékokkal együtt megkereshetnek négyezeröttszáz forintot is, és egy-két év után az öt, öt és félezeret is, természetesen munkakörtől függően.

Elnőiesedett szakma?

A vasvári Balogh Ádám Postaforgalmi Szakközépiskola negyedikes diákjai a távgépírást tanulják

Vasváron 1972 óta tantárgy a posta, ugyanis ekkor alakult a Balogh Ádám Postaforgalmi Szakközépiskola, hogy Zala és Vas megye, s egy ideig Veszprém megye postáit ellássa szakemberekkel. Az iskolának 258 tanulója van, nyolc osztályban tanulnak. Az osztályok létszáma induláskor 36, közülük az érettségig öt-hat diák morzsolódik le. Tizenhárom év alatt hatszázán érettségiztek, közülük már sokan töltöttek be felelős beosztást. A végzősök 94 százaléka a postánál helyezkedik el; még az elmúlt években is mintegy háromosztálynyi gyerek jelentkezett, közülük kellett kiválogatni a legrátermettebbeket.

Mindezt Hende Tibor igazgatótól tudom, aki már a kezdet óta vezeti az iskolát.

— Nem veszünk fel mindenkit — mondja —, a gyerekek többsége jó közepes képességű. Természetesen vannak gyengébbek, de ezek előbb vagy utóbb lemorzsolódnak. Miután Vas és Zala megye kis településekből álló terület, az innen jövő diákokat kollégiumban helyeztük el. Iskolánk 258 tanulója közül 185 a kollégista. Sajnos, csak leánykollégium van, hiszen mindössze harminc-negyven fiú diákunk van.

— Miért nőiesedett el a szakma?

— Sajnos, a köztudatban még mindig, ha a postáról van

szó, akkor a „postáskisasszonyra” gondolnak, és valószínűleg az is befolyásolja a szakma elnőiesedését, hogy nem a legjobban megfizetett. Pedig szükség lenne több fiúra, hiszen sok olyan munkakör van, amelyet inkább férfiak tudnak ellátni, bár mostanában a mozgópósta-sok és a területi biztosok között is egyre több nő található.

— Az ide járók 80 százaléka fizikai dolgozó gyermeke, ez egyben meghatározza pedagógiai munkánkat is. Ezek a gyerekek meglehetősen nagy hátránnyal indulnak. Mi itt igyekszünk ebből lefaragni annyit, amennyit tudunk.

— Hova mennek dolgozni, ha végeztek?

— Főleg a kis településekre, de van, aki a nagyobb városok postahivatalaiba kerül.

— Mit tudnak a gyerekek, amikor kikerülnek?

— Gyorsan megállják a helyüket, hamar beletanulnak új környezetük, munkahelyük szokásaiba. Nagyon sokan közülük rendszeres helyettesek és

kishivatal-vezetők lesznek. Hogy ezt a munkát el tudják látni, nagyon fontosnak tartjuk a külső hivatali gyakorlatokat. Kéthetente egy napot postahivatalokban dolgoznak, és nyáron is három hetet. A gyerekeket főleg a kishivatalokba küldjük, ahol minden munkakörrel megismerkedhetnek, s ez a lényege a gyakorlati oktatásnak. Ott kinn, a faluban a gyerek közvetlen kapcsolatba kerül az ügyféllel: van ideje kialakítani, eltanulni egy magatartásmintát.

— Azokat a gyerekeket pedig, akik a nagyhivatalokban fognak dolgozni, elsősorban oda küldjük a harmadik év után nyári gyakorlatra, hiszen tudjuk, hogy a nagy- és kishivatalok között minőségi különbség van: a nagyhivatalban jóval specializáltabb ismeretekre van szükség. Legfőbb célunk az elméleti oktatás mellett a beilleszkedés elősegítése. Nem mindegy a Magyar Postának, hogy az innen kikerülő gyerekek hogyan állják majd meg a helyüket.

A hagyományokat fejlesztve

A Puskás Tivadar Műszaki Szakközépiskola tanulóinak mérési gyakorlat

— Nyolcvanhatban lesz hetvenöt éves a Puskás Tivadar Műszaki Szakközépiskola — mondja Kecskeméthy Emil igazgató, amikor az intézménybe jutás lehetőségeiről kérdezem. — 450 diákunk tizenhat osztályban tanul, évente százan érettségiznek. Tavaly változott meg az iskola neve, addig híradástechnikai szakközépiskola voltunk; most is vannak még kimenő osztályaink.

A névváltoztatás tartalmi változtatást is takar, mert az új felállásban lesz öt évfolyamos technikai szak és négy évfolyamos szakmunkási szak. A diákok a második év végén választhatnak, hogy négy vagy öt évig kívánjanak tanulni, és ha a vizsgán megfelelték, technikusképzést szerezhetnek. Az országban középfokon egyedül csak itt tanítunk vezeték nélküli távközléstechnikát.

— A gyerekek megismerkedhetnek a mono- és sztereórádió, a fekete-fehér és a színes televízió, valamint a mikrohullámú berendezések működésével, szerelésével is. Természetesen először az adóberendezések, mikrohullámú láncok üzemeltetésével és karbantartásával foglalkoznak itt. De nemcsak vezeték nélküli távközléstechnikát tanítunk, hanem vezetékes átviteltechnikát is. Az előbbi felsorolásból is kitűnik, hogy a híradástechnikai és műszaki ismeretek elsajátítása

után tanulóink igen sok helyen elhelyezkedhetnek, minden olyan gyárban és üzemben, amelyiknek valami köze van a híradástechnikához. Végzőseink negyven százaléka a postánál helyezkedik el. Mindezek csábítóan hatnak a szülőkre és gyerekekre egyaránt, mert elég nagy túljelentkezés van. Az idén például kétszázból mindössze százhuszat vettünk fel.

Csak olyan tanuló veszünk fel, aki matematikából és fizikából legalább négyes, és tanulmányi átlaga 3,5 fölött van. A tavalyi beiskolázási átlagunk 3,9 volt. Az érdeklődés igen nagy: az ország minden részéből jöhetnek és jönnek is. A vidékieknek kollégiumi elhelyezést adunk. Most a tanulók egyharmada kollégista, akiknek szociális helyzetüktől függően százötven és hatszáz forint közötti összeget kell fizetniük. Kétféle ösztöndíj van: a társadalmi és a tanulmányi. Tanulmányi ösztöndíjat mindenki kap, ez a tanulmányi eredménytől függően ötven és nyolcszáz forint közötti összeg. A társadalmi ösztöndíjat a Budapesti Távgépíró Igazgatóság, a Helyközi Távgépíró Igazgatóság és a Központi Távgépíróhivatal köti a tanulókkal; ennek összege hatszáz forint havonta.

— Eddigi tapasztalataink alapján nyugodtan mondhatom, hogy végzőseink megállják helyüket a munkában is.

Udvarhelyi András

Csomor György igazgató: általános műveltséget is kapnak tanulóink

Erénye: a nyitottság

Egy délután a zeneiskolában

Ha valaki nem tudná pontosan, hol is található a Postás Művelődési Központban az Erkel Ferenc Zeneiskola, az is hamar rátalálna: a hátsó lépcsőházban csupán a különböző hangszerek egybemosódó futamait kell követni a második emeletig.

Beszélgetésünket Kővári József igazgatóval a szomszédos szobából áthallatszó zongorakordok festik alá stílszerűen.

A tanrend összeállításakor bizony gondot okoz úgy egyeztetni az órákat, hogy a falakon átszűrő hangok ne zavarják a másik helyiségben tanulókat — mondja. Teljesen kiküszöbölni persze nem lehet, mivel a régi épület falainak a szigetelése rengetegbe kerülne. Ha azonban sor kerül majd a művelődési ház rekonstrukciójára, megoldódik ez a gond — teszi hozzá, majd arról tájékoztat, hogy az 1902-ben alakult zeneiskola egyike a főváros legrégibb „zenedéjének”, s egyben a posta kulturális intézményei közt is elsőként létesült.

A jó tradíciókra alapozott iskolában 1966-ig csak klasszikus muzsikát (zongora, gitár, harmonika, ének) tanítottak — folytatja —, s az 5-6 éves gyerekeknek zenei előképzést. Majd az egyre fokozódó, dzsessz és táncdal iránti kereslethez igazodva dzsessz tanszak (zongora, gitár, basszusgitár, bőgő, szaxofon, klarinét, harsona, dob, ének) és táncdalstúdió is alakult. Az utóbbi profiljába a kedvelt külföldi és magyar táncdalok betanításán kívül a jó szövegkiejtés, a hangképzés oktatása is beletartozik. A stúdió növendékei közül már jó néhányan működési engedélyt szereztek, s nem egy, a könnyűzenében ismertebb név viselője is innen indult el.

A cél mindhárom tanszakon a zenei műveltség megalapozása, a muzsika iránt fogékony, tehetséges fiatalok felkészítése a magasabb színvonalú képzésre; a Bartók Béla Zene-művészeti Szakközépiskola dzsessz-szak utánpótlásának java része innen kerül ki évről évre. Az 1966-tól fokozatosan kiépült dzsessz tanszakkunk pedig ma már az alsó fokú oktatás országos bázisává fejlődött, tekintve, hogy az állami zeneiskolákban csupán mostanában kezdenek foglalkozni ennek a műfajnak az oktatásával.

A hagyományoknak, a zenei ízlést követő rugalmas „tá-

gításnak”, s a jó propagandának egyaránt köszönhető, hogy minden esztendőben sok a jelentkező; a dzsesszgitárra és -dobra gyakran annyi, hogy nem tudunk mindenkit felvenni. Az 5 éves gyerekektől kezdve a 30 éves fiatalokig több mint 300-an — főleg általános iskolások, szakmunkástanulók, egyetemisták és persze postás dolgozók, akiknek a klasszikus tanszakon 20 százalékos tandíj-kedvezményt adunk — tanulnak nálunk. De nemcsak budapestiek, hanem — vállalva az utazással járó nem kevés áldozatot — az ország legkülönbözőbb részeiből is jönnek azok, akiknek mincs lehetőségük helyben a szervezett alakpé-

— A húsz pedagógusból álló gárdánk nagyrészt fiatal, zene-művészeti főiskolát végzett, vagy végző, kvalifikált tanár; egyre-egyre általában ugyan-csak húsz növendék jut. Ez nem kevés, de nem is túl sok: a még szombaton is, délután 2-től este 10-ig tartó foglalkozások elegendőek az állami zeneiskolák nevelési és oktatási tervére alapozott tanrendünk teljesítésére. A zenetanárok hozzáértése, odaadó munkája azokon a koncerteken is lemérhető, amelyeket évente kétszer, a vizsgák után adnak növendékeink. Hogy sikere volt tavaly a Bach, Händel, Scarlatti születésének 300. évfordulójára rendezett hangversenynek, jövőre pedig, Liszt-jubileum alkalmából tervezünk hasonlókat; tanárok és tanítványok együtt fognak szerepelni.

Bár az iskola túlnyomórészt a tandíjakkal fedezi kiadásait, a Postások Szakszervezete is hozzájárul fenntartásához. Méghozzá nagyon rugalmasan, az igényeink szerint: ebben az évben például 32 ezer forintot kaptunk hangszerbeszerzésre és 35 ezret zongorafelújításra. Munkánkat mindig figyelemmel kísérik: a munkatársaik részt vesznek értekezleteinken, és én is rendszeresen beszámolókat munkánkról, amit úgy foglalnék össze, hogy — nyitott. A klasszikus muzsika hagyományainak ápolása mellett nem zárkózik el a modern zenei törekvések elől sem, s különbséget zene és zene között nem abban ismer el, hogy „nehéz” vagy „könnyű”, hanem jó-e vagy sem.

A tájékoztatás után benézünk a tantermekbe; mint valamennyi

Fehérné Jánosi Margit énektanár a zongoránál

helyiség, ezek is tiszták, barátságosak. A Bartók szobában Binder Károly, a 16 esztendő Donceev András gimnáziumi tanuló dzsessz-improvizációt figyeli. A fiatal tanár elégedett a 8 éve zongorázni tanuló, szorgalmas tanítványával, akinek — mint mondja — igen eredetiek a rögtönzései.

A szomszédos teremben Szerványsky Jenőné, az iskolában több mint 10 éve klasszikus zongorajátékot tanító pedagógust találjuk munka közben. A hivatásáért nyugdíjasként is lelkesedő tanárnő elmondja, hogy sok tanítványa ma is viszsza: munka, család mellett is folytatják a képzést. A zongora mellett üldögélő 12 esztendő Madocsay Ákos arca meglehetősen bánatos: oktatója szerint ugyan muzikális a fiú, csak sajnos nem igyekvő. Mentőgérek szolgáljon azonban az iskolai megterhelés, ami — mint utólag Kővári József elmondja — sok gyerek zenei előrehaladását gátolja. A hangszereken való rendszeres, a fejlődéshez elengedhetetlen gyakorlásra alig marad idejük az általános és középiskolákban megkövetelt tömegtelen fő és „mellékkötelesség” — szakkörök, külön-órák, sport stb. — mellett, nem szólván az időt rabló utazgatásokról. Így a zenetanulást gyerektől, szülőtől egyaránt sok áldozatot követel.

A következő helyiség Liszt

Ferenc nevét viseli: ebben Boczki Andrea tanítja klasszikus gitárra a szép, szőke Boncz Dittát, aki alig nagyobb, mint az ölében tartott hangszer. Arra a kérdésre, hogy miért éppen a gitárt választotta, frappáns választ ad: a szülei azért ajánlották, mert a zongorát nem, de ezt mindenhová magával viheti...

Mivel a tanítás-tanulás ideje szűkre szabott — klasszikus tanszakon hetente kétszer 25 perc — sok kérdézőköddel nem tarthatjuk fel az órákat, így még csak a Kodály terembe nyitunk be egy percre. Ebben a szobában tartják, heti 45 percen, az elméleti órákat, így a zongorán kívül asztalok, tábla, lemezjátszó, magnó is van benne. A hangszereken most egy 8 éves kisfiú — suttogva kiejtett nevét másodjára sem hallani — billegtet. Noha Horváth Zsuzsa csak néhány hónapja oktatja klasszikus zenére, kérésünkre a kedves, egyszerű gyermekdal lámpaláz nélkül játssza el.

A kijárat felé tartva két anyukába is ütközöm: vonulnak befelé a fölből alig kilátszó csemetéikkel. Kísérik a zenei előképzőre az óvodásokat, akik, ha nem is válnak mind művészekké, zenetudóssokká, de fogékonnyak lesznek egy olyan művészetre, ami által szebbé, gazdagabbá válik az életük.

Simon Zsuzsanna

Tájékoztató tájékoztató túraverseny

Vége újra túraverseny, mondták a tájékoztató szerelmesei. November 16-án derült, száraz, hideg időre ébredtünk, a hőmérő higanyszála mínusz 5 fokot mutatott. A hideg idővel dacolva 12 csapat jött el a Pilszenteskereszt melletti Som-hegyi kulcsosházhoz, hogy számot adjon tájékoztatói tudásáról.

A Ferencvárosi Természetbarátok Sportkörének kulcsosházától indulva hét ellenőrző állomás érintésével kellett célba érkezniük a csapatoknak. Az egyes állomásokon a természetjárás és tájékoztató témaköréből szerkesztett kérdésekre kellett válaszolniuk a versenyzőknek. A szögmérővel, lap vagy bézárd rendszerű tájolóval, valamint körzővel felfegyverzett csapatoknak itt kellett felszerkesztetni a versenytérképre a továbbhaladáshoz szükséges állomások helyét. A verseny távja 6,5 kilométer, a menetsebesség 3 kilométer/óra volt. Az egyes állomások között logikus (legróvidebb, de nem légvonalbeli) útvonal hosszát és a megtételéhez szükséges időt a versenyzőknek kellett kiszámítaniuk. Hibapontot kapott, aki előbb ért az állomásra, és az is, aki később.

Az induló csapatok tagjai között régi arcokat pillantottunk meg, és a különböző területekről érkező versenyzők is ismer-

rősként, barátként üdvözölték egymást.

Képviseltette magát az Építési Üzem 6 csapattal, a HTI 3 csapattal, az RTV 2 csapattal, valamint a TIG 1 csapattal. A csapatok egy része komoly felkészültséggel, tájékoztatói tudással rendelkezett. Ányaltnyi különbségek döntötték el a verseny végeredményét. A többi csapat gyakorlásnak, felkészülésnek, tanulásnak fogta fel a versenyt. A legtöbb csapatot indító Építési Üzemnél — ahol nagy hagyományai vannak a túraversenyeknek — új versenyzőt is bedobtak a „mély-vízbe”, ugyanez volt a helyzet a HTI egyik csapatánál. Természetesen, tapasztalt, jól tájékozódó tagok is voltak ezekben a csapatokban, akik tanácsaikkal oktatták az újoncokat.

A postás természetjárók nagy seregszemléjére az OPT-re való felkészülésnek tekintették versenyünket. A nagy találkozóig még van idő a tanulásra, és egy tavaszi vetélkedésen, ennél nehezebb pályán mérhetik össze tudásukat csapataink.

A verseny végeredménye: 1. TIG Borlay Gábor vezetésével, 2. HTI Erősitő Kántor Zsigmond vezetésével, 3. Építési Üzem VI. Gál András vezetésével.

Gregor László

Régi könyvtáros „új” helyen

Aki régen járt a József nádor téren, bizonyára csodálkozva fedezte fel, hogy a sokáig állványerdőbe öltöztetett, ütötköppött saroképület milyen szép új külsőt kapott. A hosszan elhúzódó építkezés az itt dolgozóknak sok kényelmetlenséget okozott, de végül is elkészült a Központi Hírlap Iroda otthona. Elvonultak az építők, és kívül belül valóban széppé, hangulatos — „varázsolták” a műemléki épületet.

Időközben más változás is történt a KHI életében: a posta átszervezésekor az újonnan létrehozott Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság része lett. Az új igazgatóságnál működő szakszervezeti könyvtár társadalmi munkás kezelője Kovács Péterné. Társadalmi munkáját 1982 óta végzi, még a KHI-nál bízták meg a könyvtárosi teendők ellátásával. A postás szakszervezeti könyvtárhálózat egyik jól dolgozó, eredményes könyvtárosa.

A szakszervezeti könyvtár az épület első emeletén működik, a klubhelyiség nyújt otthont a könyvtári munkának is. Belépve a tágas, ízlésesen berendezett helyiségbe, az egyik fal mentén modern, üveges könyvszekrények, tele könyvvel, folyóiratokkal. Mindez könnyen hozzáférhetően, áttekinthetően elhelyezve.

Kovácsné Pannika kedves fiatalasszony. Szívesen vállalja a könyvtár bemutatását, beszél munkájáról.

A régi könyvtáros más munkakörbe került, könyvtári munkáját nem tudta tovább végezni. A munkahelyi szűk hely miatt nem tudta tovább végezni. A munkahelyi szűk hely miatt nem tudta tovább végezni. A munkahelyi szűk hely miatt nem tudta tovább végezni.

Egy szekrénnel kezdődött

A könyvtáram letéti I. típusú. Kezdetben bizony nehezen mentek a dolgok: a könyvtárt egy szekrény jelentette a folyosón. Ez korántsem volt ideális állapot. Az építkezés miatt még ez a „szekrénykönyvtár” sem tudott rendszeresen üzemelni. Egy év múltán végre elkészült a szépen felújított klubszoba. Ezt már eleve úgy tervezték és bútorozták be, hogy figyelembe vették a könyvtár igényeit is. A könyvszekrények lehetővé tették, hogy különválasztva helyezzem el a szépirodalmat és az ismeretterjesztést, a szakkönyveket. Ezekben belül is kiemelten az olvasóimat leginkább érdeklő témákat. A könnyebb eligazodást segítik a feliratok, szakjelzetek is. Állományomról saját katalógusom van. Ez nemcsak az én munkámot segíti, az olvasóknak is segítség a tájékozódáshoz, válogatáshoz.

Hogyan történik a könyvtár állományának alakítása, frissítése?

Mielőtt a klubhelyiségbe költözött a könyvtár, az akkori állományból nagyon sok könyvet kiválogattam és visszavittem a központi könyvtárba. Főleg olyan könyveket, amiket már régen nem kölcsönzött ki senki. Felmértem az olvasói igényeket, kívánságokat, meg a kölcsönzések során is tapasztaltam, hogy milyen könyvek érdeklők olvasóimat. Ennek alapján válogattam ki a központi könyvtár raktárából állományom alapját. Most 691 könyvvel rendelkezem, ez darabszámát és összetételét tekintve is lehetővé teszi az olvasói igények kielégítését. A központi könyvtár rendszeresebb megküldi számomra a Könyvvilágot és az Új könyvek állománygyara-

pítási tanácsadót. Jelenleg ezekből és a felmerülő olvasói igények alapján gyarapítom állományomat. Idén már 14 alkalommal cseréltem, kaptam új könyveket a központi könyvtártól.

A klubhelyiség, ahol a könyvtár működik, több célt is szolgál. Nem zavarja ez a kölcsönzéseket?

Nem. A kölcsönzési órákat heti három alkalommal, mindig azonos időben tartom. Így tudják, hogy milyen időpontban van szüksége a könyvtárnak a klubra. Ezt mindig figyelembe veszik, amikor valamilyen rendezvényt, értekezletet terveznek. Ez ideig alig fordult elő, hogy ilyen ok miatt elmaradt volna a kölcsönzés.

Kevesebb tag, jobb olvasók

Jelenleg hány olvasója van?

73 beiratkozott olvasóm van. Többségük az épületben dolgozik, de a városban, a különböző telephelyeken dolgozók közül is többen olvasóim közé tartoznak. Itt szeretnék elmondani még valamit: nem célszerű az olvasók számának feltétlenül növelése. Kezdetben sok olyan olvasóm is volt, aki eljött egy-két alkalommal, vitte a könyveket, utána pedig „eltűnt”. Futhattam a náluk levő könyvek után. Az ilyen olvasókhoz én nem ragaszkodom. Inkább legyen kevesebb, de megbízható, rendszeres olvasóm. Ezzel magyarázható, hogy amíg 1984-ben 97 olvasóm volt, az idén 73 könyvtári tagom van — de lényegesen csökken az elveszett könyvek, a behajthatatlan követelések száma.

A beszélgetés során többször is elhangzott a központi könyvtár neve. Velük milyen a kapcsolata?

Megítélésem szerint jó. Számomra fontos a segítségük, támogatásuk. Bármilyen igényt fordulok hozzájuk, azt igyekeznék kielégíteni. Nemcsak a könyvekre gondolok, rendszeresen küldik a könyvválasztásomat megkönnyítő kiadványokat, helyszíni látogatásaim tanácsaikkal, észrevételeikkel segítik munkámat.

Több társadalmi munkás könyvtárossal is jó a kapcsolatom. A központi könyvtár által szervezett továbbképzések, a szakmai ismeretek bővítésén túl közösséggé is formálnak bennünket. Érdeklődünk egymás munkája, sikerei és gondolatai után is.

Hogyan fér meg egymással szakmai és társadalmi munkája?

Terjesztési csoportvezető vagyok. Szakmai munkám elég nagy megterhelés számomra, de azért mindig jut időm a könyvtári munkára. Természetesen vannak időszakok, amikor a kettő nehezen egyeztethető, de idáig mindig sikerült. Bizonyára azért, mert szívesen, örömmel csinálom a könyvtári munkát. Gazdasági vezetőmtől is megkapok minden támogatást, segítséget. Bizom benne, hogy az újonnan megválasztott szb is — hasonlóan az előzőkhöz — segíti, támogatja majd munkámat és figyeli a könyvtárra.

Úgy érzi tehát, hogy elismerik, megbecsülik könyvtárosi munkáját?

Feltétlenül. És ami számomra nagyon sokat jelent, olvasóim részéről is érzem a szeretetet, hogy szívesen jönnek és igénylik a könyvtárt. 1983-ban hivatalos elismerésben is részesültem: a Postások Szakszervezetétől dicséretet és pénzjutalmat kaptam. Nagyon jólesett.

B. M.

Steller Éva, a klasszikus gitár oktatója

Fabián Lévai Csilla legifjabb növendékével

Még nem nevezték tömegsportnak, szembeállítva a versenysporttal (ezt sajnos, jelzőnek teljesen alkalmatlan szóval hivatalosan is „minőségi”-ként emlegetik), amikor a hajdani postaállomásnak vidékről a fővárosba vetődött dolgozó állomáshelyükön jól egyengetett és ledöngölt talajon tekepályát építettek maguknak. Szervezni nem kellett őket, de a szakvezetők támogatták kezdeményezéseiket, mert a mozgásigény ki-elégítésére irányuló igyekeztükben összetartó erőt véltek — s nem is tévedtek —, amely az akkori körülmények között, kintinájával kulturált szórakozást tett lehetővé, megóva postáikat az elkallódástól. (Csak mellékesen jegyzem meg, hogy valamikor a Járótelepnek is teljesen öntevékeny műkedvelő csoportja volt, nevelve saját utánpótlását és megteremtve üzenet belüli törzsközönségét.)

A hagyomány a felszabadulás után folytatódott, egyet-kettőt azonban előbbre lépve. A pályát korszerűsítették, betonból építették meg, és az előírásoknak megfelelő golyókat, bábokat szereztek be. Azután amikor már versenyképeseknek érezték magukat, beneveztek a budapesti alszövetség bajnokságába. A versenyzéssel járó kiadásokat kulturális műsorok és mulatságok bevételeiből fedezték... és megállták helyüket.

A sikeren felbuzdulva a szak-szervezet támogatásával valamennyi budapesti postaszervnek tekecsapat alakítását javasolták. Ez a kezdeményezés is eredményesnek bizonyult. A csaknem húsz együttes egyfordulós tehetségkutató bajnoksága nyomán kialakult postáscsapat 1950-ben már az NB II-ben szerepelt, sőt két év múlva két játékosát már a legjobb tíz között tartották nyilván.

Voltak aztán még nagyobb hullámhegyek is a PSE teke-szakosztályának életében, persze hullámvölgyek is adódtak. A tömegsportból sarjadt tekezés azonban ma is az egyesület eredményes sportágai közé tartozik.

Hat éve az NB II-ben versenyzünk — mondja Mede Lajos, a férficsapat edzője —, sőt a 83–84. évi bajnokságban NB I-esek voltunk. A kiesés nem törté meg a gárdát, a következő évben a 4. helyen végeztünk. Most sem állunk rosszul, a 7. hely körül tanyázunk, és ezt a színvonalat megbízható versenyzőinkkel, mint például Kósa Jánossal, Lengyel Ivánnal és az I. osztályúnak minősített, az ország húsz legjobb versenyzője közé sorolt Szabó Lajossal tartani is tudjuk.

Nem kacérkodnak az NB I-gyel?

Huszonöt igazolt versenyzőnk közül tizenhárman felnőttek, s az átlagéletkoruk meglehetősen magas. Kis létszámú ifjúsági gárdánk a serdülők budapesti bajnokságban a 4. helyet szerezte meg, s hetükből négyen ezüstjelvényesek. A Teke-szövetség mind a férfi-, mind a női szakosztályunkat dicséretben részesítette az utánpótlás-nevelésért, egyesületünk elnökségével közösen mégis olyan álláspontot alakítottunk ki, hogy

SPORT

A krixpartitól az NB I-ig

A jövő az utánpótláson múlik

Versen- és tömegsport a PSE tekecsarnokában

fokozott erőfeszítéseket kell tennünk a jó utánpótlásért. Ennek révén az élemezőnyben szeretnénk helyet „foglalni”, majd két-három év múlva, amikor neveltjeink beérnek, megostromolni az első osztályt.

Felsőbb osztály — nagyobb gondok...

Nem föltétlen velejárói — válaszol Szakál József, a női csapat edzője —, de fölösleges tagadni. A bajnoki idényt az alapos előkészületek ellenére nem a legjobb körülmények között kezdtük. Ami az előkészületeket illeti: július 5. és 17. között versenyzőink edzőtáborban voltak. Ezt még elődöm, Báthori László szervezte. Sok kiegészítő gyakorlaton, gimnasztikán, futáson és egyéb atlétikán, valamint kondíciótérmi foglalkozáson felül száz gurítás volt a napi edzésadag. Ezt követve különböző kupaküzdelmekben való részvétellel fejlesztettük a versenyképességet.

Az idénykezdest pedig azért mondtam kedvezőtlennek, mert betegség miatt nélkülöznünk kellett két biztos pont-szerző játékosunkat, Kővári Ildikót és Pozsonyi Istvánnét. Szerencsére helyetteseik, Németh Józsefné és Szalai Anna jól megállták helyüket. A csapat játéka folyamatosan javult, már a Győri Lenszövé elleni mérkőzésen felülmúlták addigi legjobb teljesítményüket. Kilen hazai mérkőzésüket egy döntetlennek és egy vereségnek a kivételével megnyerték. (A listavezető SZEOL—DE-LÉP-től nem szégyen kikapni.)

Versenyzőinkre tehát nem panaszkodhatunk. Betegeink is csak meggyógyulnak. Pozsonyiné már bekapcsolódott a játékba. Egyébként ő és Perepatics Józsefné első osztályú játékos, és reméljük, hamarosan megkapja ezt a minősítést a szövetségtől. Fogarasi Ildikó is, aki serdülő letére már rendszeres tagja a felnőttcsapatnak.

Pillanatnyilag az utánpótlással vagyunk némileg zavarban. Tavasszal még két serdülőcsapatunk volt, az egyik azonban teljesen lemorzsolódott. A lányok iskolai elfoglaltságra hivatkoztak. A megmaradt csapat tagjai sem tudják kellőképpen egyeztetni az iskolai foglalkozások és az edzések időpontját. Ezt a feszültséget nekünk kell feloldanunk. Már csak azért is, hogy az NB I-es mérkőzések előtt kötelezően lejáró ifimérkőzéseken zavarba ne jöjünk. Eddig még mindig sikerült — bár a rendszeres edzéstől el-elmaradó versenyzőkből — a megfelelő létszámú csapatot kiállítanunk.

Az egyesület bázisiskolájában nem adódik utánpótlásra alkalmas érdeklődő?

Ebből a szempontból különleges sportág a teke — kap-

Négyen az NB I-es csapatból

csolódik a beszélgetésbe Hamar Gábor módszertani előadó.

Érdeklődő ugyanis a gyerekek között mindig akadna, de a kicsi tenyérbe nem fér bele a háromkilós, meglehetősen nagy átmérőjű golyó. A sportág vezetői eddig még nem gondoltak a tíz év körüliekre, nem rendszeresítették kisebb golyót és könnyebb bábokat. A teke-sport tehát legfőképpen a serdülőkorúak közül merítheti utánpótlását. Célrányos propaganda híján ez is inkább a versenyzők ismeretségi körére korlátozó-dik.

A sportág, sajnos, nemcsak a versenyzőket nem vonzza, közönsége sincs. De ugyan hol is fogadná szurkolóit? Létezik már nézőtérrel épült pálya, ilyen például a szegeci postásoké is, de ettől még nagyon távol áll a Lumumba utcai sporttelep. Egyelőre örülnünk kell az új műanyag pályának meg a korszerűsített vízvezetéknek és fűtésnek; hogy nem kell már pályaválasztóként is idegenben küzdeni, mint az elmúlt tavaszi idényben.

Amint hallottuk, a PSE a fel-sorolt nehézségek ellenére is jó utánpótlás-nevelő egyesületnek minősül. Hajdan az amatőrök-ből nőtt ki a magának nevet szerző versenyzőcsapat. Nem tudna-e a mai tömegsport lelkes postásversenyzőket adni az egyesületnek? Ezzel a kérdéssel a Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottság teke-szakosztályának vezetőjéhez, Bertalan Sándorhoz, a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság vezetőjéhez fordulok.

Különös, de a játékosok áramlása időközben ellenkező irányba fordult. Ma már a tömegsport táplálkozik a versenysportból. A versenyzéssel felhagyó játékosok munkahelyük csapatának teljesítményét

egy-egy időre fellendítik. Azok a dolgozók azonban, akik mozgásigényüket akarják a gurítgással kielégíteni, nemigen tudják a nemzeti bajnokság bármelyik szintjének eléréséhez szükséges megterhelést vállalni.

És tömegsportként szívesen választják a postások a teket?

Természetesen nem vetelkedhetünk a labdarúgással, de mindenképpen azt kell mondanom, hogy igen. Hozzá kell viszont tennem, hogy sok minden múlik a szervezésen.

Magam 1972-ben kezdetem tekézni, kényszerű módon a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság csapatához csapódva. Egy éven belül azonban megalakítottam a HTI csapatát, és lám, megnőtt az érdeklődés: manapság 3-4 csapat működik nálunk. Miután tisztséget kaptam az országos tömegsportbizottságban, a szervezéshez segítségemre volt szükségem. Ezt a lelkes Számel Béla személyében megkaptam.

A tömegsport munkájába annak egyik közismert személyisége, a néhai Bálint János vezetett be. Az asztalitenisz irányítását akarta rám bízni, de én Kiss Ernőnek tisztségéből 1974-ben való távozásakor inkább a teket választottam. Ez a feladat annyira hozzám nőtt, hogy az azóta bokrossá vált társadalmi elfoglaltságaimat ha csökkenteni kell, erről mondom le utoljára.

Bizonnyára sikerek is kapcsolódnak munkálkodásához...

Amikor a szakosztály irányítását átvettem, a postásoknak 15 csapatuk volt. 1981–82-ben 30 csapatot számláltunk. Ebben egy kis számlaláng is volt, de 25 csapat ma is

szilárdan tartja magát, sőt újabb kis fellendülésre számítottunk a posta szervezeti módosulásának, új igazgatóság, ezzel együtt új tszb alakulásának folytán.

Nagyon szép eredményeket értünk el a néhány éve megszüntetett munkahelyi szpartakiádokon. A postás üzemi bajnokságokon kialakult budapesti válogatottunk rendre megnyerte a versenyt, a mégoly nagy ellenfeleket, mint például a Csepelt is megelőzve.

Milyen elfoglaltsággal jár a teke tömegsport szervezése?

Mindenekelőtt irányítani kell a tavaszi-ősi fordulóban lebonyolított üzemi bajnokságokat. Ehhez előbb versenyfelhívást kell intézni a meglévő csapatokhoz és a tszb-khez, megtudakolva, hogy van-e újonnan nevező csapat. Ezután el kell készíteni a versenykiírást és a versenylapokkal együtt megküldeni a résztvevőknek. Azonkívül nyilván kell tartani az igazolt játékosokat (ez jelenleg 25 csapat részéről 200-220 törzslap), továbbá a jelentkezőket igazolni. Rendszeres megbeszéléseket kell folytatni az intézőkkel, és részt kell venni a tömegsportbizottság havonkénti ülésein is. Természetesen be kell kapcsolódnom — a sportnapokra való felkészülés végett — az igazgatóságok belső versenyeinek szervezésébe is.

Fontos program az emlék-versenyek lebonyolítása. Rendszeresen megtartjuk férfi- és női csapatversenyt az Április 4. Kupát, valamint férfi és női egyéni küzdelemként a November 7. Kupát. Nem hagyhatom említetlenül a Sporthíradó-

Bertalan Sándor: jelenleg 25 csapat szerepel a postás bajnokságban

ba írandó cikkeket és a beszámolókat a tömegsportbizottság évzáró üléseire.

A PSE teke-szakosztályának edzői egyöntetűen kifejezték azt az óhajukat, hogy váljalja el a szakosztályi elnöki tisztséget. Hogyan tudná ezt az újabb feladatot összeegyeztetni eddigi társadalmi és megnövekedett hivatali elfoglaltságával?

Abból kell kiindulnunk, hogy a versenysportolókkal eddig is szoros és igen jó kapcsolatot alakítottunk ki. Másrészt elképzelhetetlen lenne a közös pályán való zavartalan együttélésünk. A hagyományokra támaszkodva, egy határozott, cselekvőkész titkár mellett — gondolom — nem lenne akadályja annak, hogy ellássam a szakosztályi elnök feladatait, ha erre a tisztségre megválasztanak.

Nem hiszem, hogy alkalmasabb jelöltje lehetne az egyesületnek erre a feladatra, mint az OTSH elnöki dicséretével kitüntetett Bertalan Sándor. Nemrég ismerte el kiváló társadalmi munkáját Buda István államtitkár ezzel a kitüntetéssel, amelyet Csáki Lászlóné főtitkár nyújtott át. Meggyőződésünk, hogy ez a választás nagymértékben hozzájárulna a teke tömeg- és versenysportunk népszerűségéhez, valamint eredményességéhez.

Benda István

TORNA MUNKÁKÖZBEN

1. Kiindulólhelyzet: alapállás. Helyben járás, 4-5 lépés sarkon, 4-5 lépés lábujjhegyen. Ismételjék háromszor.

2. Kiindulólhelyzet: alapállás. Helyben futás 40 másodpercig.

3. Kiindulólhelyzet: alapállás. 1-4. ütem: vállkörzés hátra négyszer. 5-8. ütem: nyújtott karkörzés hátra négyszer.

4. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar magastartásban. 1-3. ütem: törzsdöntésben tartáscsere háromszor. 4. ütem: törzsnújtás és taps a fej felett.

5. Kiindulólhelyzet: ülés széken, kéztámasz hátul. Kerékpározás 60 másodpercig.

6. Kiindulólhelyzet: terpeszállás széken, kar oldalsó középtartásban. 1-2. ütem: előrehajlítás kétszer bokaérintéssel. 3-4. ütem: törzsnújtás és karhúzás oldalsó középtartásba kétszer.

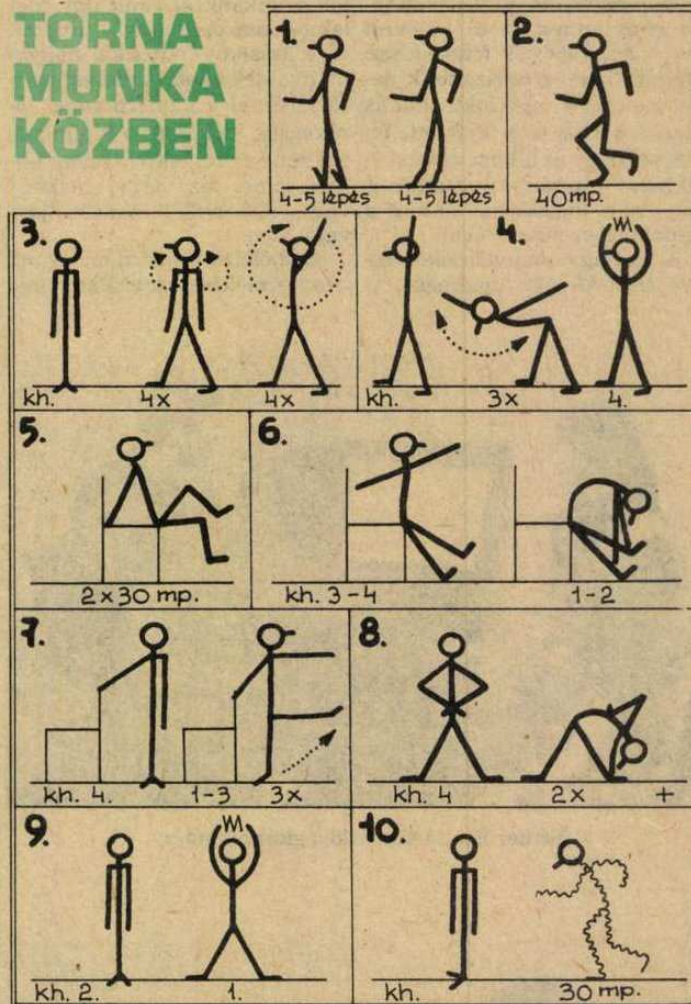
7. Kiindulólhelyzet: alapállás, jobb kézzel fogás a szék támláján. 1-3. ütem: bal láb és bal kar lendítése oldalt egymás után háromszor. 4. ütem: alapállás. A gyakorlatot ismételjék meg ellenkező oldalra is.

8. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kéz a csipőn. 1-3. ütem: törzshajlítás előre háromszor, jobb kézzel a bal boka érintése. 4. ütem: kiindulólhelyzet. 5-8. ütem: törzshajlítás előre háromszor, bal kézzel a jobb boka érintése.

9. Kiindulólhelyzet: alapállás. Szökdelés folyamatosan. 1. ütemre ugrás terpeszállásba, taps a fej felett. 2. ütemre ugrás alapállásba.

10. Kiindulólhelyzet: alapállás. Helybenfutás izomlazítással 30 másodpercig.

Hamar Gábor

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Leveleim: Budapest, Postafiók 32. 1964
Egyszámú szám: MNP 215-96 430
Felelős kiadó: KISS JENŐ igazgató
Előfizetési díj egy évre: 24 Ft
85-9502. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701

